

Novi svijet

ISSN 1331-226X Godina XLIV. br.7-8 - Srpanj-Kolovoz 2008.

Cijena 15 kn

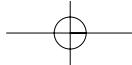
Prva nakon
Chiare

Izabrano novo
vodstvo Pokreta
fokolara

Marijapoli

TEŽNJA ZA SKLADOM

SADRŽAJ

FOTO

Naslovnica:
.....
.....
.....

(foto:
Dina Perkov)

3 KOMENTAR
Dodatne cijene
i prioritetni kanali

4 IZ ŽIVOTA
Tri dječaka
Poznanica

5 RIJEČ ŽIVOTA
Zlatno pravilo
Prozor duše

7 NEPOZNATI OBZOR
Isus napušteni

8 ODNOSI S PAPAMA
Od Pia XII.
do Benedikta XVI.

10 VELIKE RELIGIJE
Nije samo vaša
Nebeski Božji cvijet

11 VIJEST
Izabrano novo vodstvo
Pokreta fokolara

12 AVANTURA JEDINSTVA
Prva nakon Chiare

15 U PROLAZU
Svaki trenutak nova šansa

16 OBLJETNICA
Tama i svjetlo

19 PRAVO
Zakon protiv diskriminacije

20 MARIJAPOLI
Težnja za skladom

22 U DUBINU
Ljeto 1949.

24 CRKVA I KARIZME
Deset godina
zajedničkog hoda

26 SVJEDOČANSTVO
Djeci je ponekad lakše

28 SVIJET MLADIH
Prema Sidneyju
Chiara Luce Badano
Međunarodno logorovanje
u gradiću Faro

31 NA CILJU
Posljednji put

32 RAZGOVORI
Zar je ženidba nužna?
Zalaganje
Koja istina?
Nerazrješivost –
izvor mira ili nemira?

35 CRTICE
IZ SVAKODNEVICE
Grad zvan čežnja

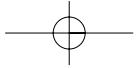
36 INTERVJU
Biskup koji nikad ne popušta

39 UKRATKO
Putovi dijaloga /4

41 POEZIJA
42 RAZONODA
43 IZ PRIRODE

Mjesečnik Pokreta fokolara
Godina XLIV br. 7-8 srpanj-kolovoz 2008.

Uredništvo i uprava: Novi svijet, Franje Račkoga 30, 48260 Križevci, e-mail: novi-svijet@fokolar.hr, web stranica: www.fokolar.hr, tel.: 048 682282, fax: 048 270033; **Izdavač i nakladnik:** Djelo Marijino - Pokret fokolara; **Glavna urednica:** Dina Perkov; **Uredničko vijeće:** Dina Perkov, Sonja Eterović, Ivana Cvetković, Ivanka Šplajt, Zdenko Horvat, Bartlomiej Zielinski; **Grafički urednik:** Bartlomiej Zielinski; **Suradnici:** Paola Glavurtić, Domagoj Sajter, Josip Planinić, Branimir Kovačević, Josip Buljan, Zdravko Tišljar, Divna Bajkuša, Mirta Vranko; **Tisk:** FEROPROMS d.o.o., Zagreb. **Godišnja pretplata** 150 KN, donatorska 300 KN, za Europu: 33 EUR. Za kontinentale: 55 USD. Pojedinačni broj 15 KN. Uplate putem vašeg povjerenika ili na račun Pokreta fokolara broj 2360000-1101456527. Pod poziv na broj upišite vaš evidencijski broj koji se nalazi na gornjem lijevom uglu naljepnice. Novi preplatnici koji još ne znaju svoj evidencijski broj upisuju pod poziv na broj 5000, a kopiju uplatnice moraju obvezatno poslati na uredništvo. **Devizni račun:** PRIVREDNA BANKA ZAGREB D.D., 10000 Zagreb, Račkoga 6, Croatia, SWIFT CODE: PBZGHR2X IBAN HR77 2340 0091 1100 8789 2

KOMENTAR

DODATNE CIJENE i prioritetni kanali

**Đina
Perkov**

Jedna od značajka tranzicijskih društava, pa tako i hrvatskoga, jest velika prisutnost korupcije u svim njegovim segmentima, koja usporava proces približavanja Europskoj Uniji, kao i globalizaciju tržišta općenito.

Napori da se ona iskorjeni su dugoročni pothvati i rezultati se ne vide od danas do sutra.

U zapadnim tržišnim društвима, čije oznake sve više poprima i naše, nikoga više ne iznenađuje kad vidi da se novac koristi kao sredstvo za reguliranje zajedničkog života. U vla-kovima, u poštama, na avionskim linijama, u hotelima, u klinikama, što više platiš to se prema tebi bolje ponašaju. Udobnije putuješ, imaš jednokrevetnu sobu, a tvoje preporučeno pismo stiže sigurnije. Što je u tome loše? Sve u svemu, taj mehanizam funkcioniра, a što je najvažnije, funkcioniра jednostavno. Što je loše u tome da neke američke avionske kompanije onima koji žele udobnije putovati nude mogućnost leta u klasi *economy plus* za samo 69 eura više? I zašto se ne radovati ako danas 'ekološke' aviokompanije putnicima osjetljivima na

zagаđenje okoliša daju mogućnost da dodatno platе za sađenje stabala koja će kompenzirati emisiju ugljičnog dioksida za taj let? Tržište radi svoj posao proširivanja mogućnosti izbora, izmišljajući nove ugovore koji će koristiti kupcima i putnicima.

No kada vidimo da je danas u nekim zemljama uz dodatnu cijenu moguće brže riješiti predmete i brže dobiti dokumente od javne uprave, počinje se javljati sumnja da tu možda ipak nešto nije u redu. I nameću nam se neka pitanja, primjerice „Zašto imućniji građani pripadaju seriji A, a manje imućni seriji B?“; „Zar pred državom nisu svi jednaki?“; „Zašto tržište i novac moraju regulirati sve ljudske odnose?“...

Ako tržištu prepustimo sav život zajednice, jednom sutra, primjerice, imaćemo kaznene postupke za građane s većom platežnom moći koji će trajati mjesec dana. Za građane s nižom platežnom moći postupak će trajati pet godina. Ili, zašto ne?, izborni odbor na dva kolosijeka: tko plati ne čeka u redu, ili glasuje kod kuće. To su teška pitanja koja se sve rjeđe pojavljuju u etički uspavanom društvu.

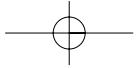
Htjeli bismo živjeti u društvu gdje će svaki uspjeh javne uprave u skraćivanju vremena za rješavanje predmeta i izdavanje dokumenta biti podijeljen na sve građane, neovisno o njihovim prihodima; gdje u

Moramo paziti da se ekonomski uspjesi i tržišna udobnost ne zamijene građanskim pravima koja su rezultat stoljeća civilizacije

avionu može udobnije letjeti kako osoba od dva metra tako i žena koja očekuje dijete, gdje će potreba, a ne prihod odrediti prioritet.

Demokracija je krhko stablo. Kroz dva stoljeća demokracija i tržište hodali su zajedno. Danas se nalazimo pred preokretom i kriozom. Moramo biti jako budni i paziti da se ekonomski uspjesi i tržišna udobnost ne zamijene građanskim pravima koja su rezultat stoljeća civilizacije.

IZ ŽIVOTA

TRI DJEČAKA

Ima već godina dana kako živim na trećem katu zgrade, okružena susjedima – tri obitelji koje nisu vjernici. Budući da povremeno odlazim k rodbini, nisam uvijek u stanu i nemam puno prilike sprijateljiti se s njima. Svaka obitelj ima jednog sina-dječaka koji su prijatelji i uvijek se zajedno igraju. Kad je ružno vrijeme ili je vani već mrak, teren za njihovu igru postaje naš zajednički hodnik. Vikanje, trčanje, mali inati i svađe tada se čuju sasvim izbliza. Sve to mi nije puno smetalo dok nisu počeli zvoniti na moje zvonce. Izašla sam vani i rekla im da budu dobri – mirno, bez podizanja glasa. Večer nakon toga bili su još slobodniji. Lopta je udarila u moja vrata barem deset puta. Opet sam pokušala biti strpljiva, ali sam se pitala dokle će to ići ako se tako nastavi. Znala sam da ih njihovi roditelji čuju, ali ništa ne poduzimaju.

Onda mi je došla ideja kako ih smiriti. Otvorila sam vrata i rekla im da u stanu imam malu djevojčicu, pa da budu tihi. Uspjelo mi je. Napokon tišina!

Dan kasnije opet su došli. Čim sam ih čula, otvorila sam

vrata, a oni... pobegli su kao mišići. Dozvala sam jednoga od njih: "Zašto ste pobegli?", upitala sam. „Bojao sam se da ćete vikati na nas“, odgovorio je. Objasnila sam mu da ne želim vikati na njih i da im zahvaljujem što su protekli večeri bili dobri. Imala sam u ruci tri žvakače gume i ponudila mu, za svakoga po jednu. Bio je iznenaden ovakvom mogjom reakcijom i zbumjeno je uzeo žvakače. Tada sam se sjetila da imam par reketa za badminton i otišla sam po njih. Nisu mogli vjerovati da ih nosim njima. Rekla sam im da meni ne smeta njihova igra i da se mogu i dalje igrati. Nakon nekog vremena, opet zvonili zvonce. Bili su njih trojica s rekетima. Željeli su mi ih vratiti. „Poklanjam vam ih“,

rekla sam. Bili su toliko iznenadeni da su mi jedva uspjeli reći 'hvala'.

Nakon toga više se ne igraju u hodniku.

Jednom sam se susrela s mamom jednoga od njih. Bila je jako ljubazna i željela je razgovarati sa mnom. Do tada smo se samo kratko pozdravljale.

U meni je poraslo uvjerenje da ljubav osvaja.

Ruža Tomasović

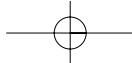
POZNANICA

Bio je hladan zimski dan, a kako sam osjetljivog zdravlja, taj se dan nisam dobro osjećala. U kući sam ostala bez osnovnih namirnica – kruha, mlijeka i povrća. Budući da živim sama, sama sam to morala obaviti, ne misleći više na posljedice za zdravlje. Baš kad sam htjela izaći iz kuće, netko mi pozvoni na vrata. Na moje veliko iznenadenje bila je to jedna poznanica koja inače nije često dolazila k meni. Donijela mi je na poklon baš ono što sam trebala kupiti. U tome sam prepoznala brigu nebeskog Oca i za najmanje naše potrebe, ako mu se prepustim, tj. ako sam u volji Božjoj.

Ruža Tomasović

(2) arhiv CN

RIJEČ ŽIVOTA - SRPANJ

ZLATNO pravilo

**Chiara
Lubich**

"Sve, dakle, što želite da ljudi vama čine, činite i vi njima. To je, doista, Zakon i Proroci."

Jesi li ikada iskusio žed za neizmjernim?

Jesi li ikada osjetio kako ti srce izgara od želje da obuhvatiš beskrajno?

Jesi li možda ikad negdje u dubini duše osjetio nezadovoljstvo onim što činiš, onim što jesi?

Ako je tako, zacijelo bi bio sretan kad bi pronašao formulu koja će te dovesti do punine za kojom žudiš, nešto što će izbrisati žalost za ispraznim prošlim danim.

Ima jedna rečenica u evanđelju koja potiče na razmišljanje: u njoj je sažeto sve ono što u životu moramo raditi. Ta rečenica sažima zakon što ga je Bog utisnuo u srce svakog čovjeka.

Počuj je:

"Sve, dakle, što želite da ljudi vama čine, činite i vi njima. To je, doista, Zakon i Proroci."

Ta se rečenica zove Zlatno pravilo.

Donio ju je Krist, ali ni prije nije bila nepoznata; nalazimo je u Starom zavjetu. Bila je poznata Seneki, na istoku ju je ponavljao Kinez Konfucije, a zatim i drugi. To govori koliko je Bogu važna ta rečenica i kako On želi da je svi ljudi postave za pravilo svojega života.

Lijepa je za čitanje i zvuči kao slogan.

Počuj je opet:

"Sve, dakle, što želite da ljudi vama čine, činite i vi njima. To je, doista, Zakon i Proroci."

Svakog bližnjeg kojega sretimo tijekom dana tako ljubimo.

Zamislimo da smo u njegovoj situaciji i ponašajmo se prema njemu kako bismo željeli da se drugi prema nama ponaša da smo na njegovom mjestu.

Glas Boga koji prebiva u nama nadahnut će nas, znat ćemo što je ljubav u svakoj okolnosti.

On je gladan? Gladan sam ja, pomislimo. I dajmo mu jesti.

Podnosi nepravdu? Ja je podnosim!

U tami je ili u dvojbi? I ja sam. Uputimo mu riječi utjehe i podijelimo njegovu patnju. Ne dajmo sebi mira sve dok ne dobije svjetlo i olakšanje. I mi bismo željeli da se s nama tako postupa.

Invalid je? Želim ga ljubiti sve dotle da u svom tijelu i u svom srcu osjetim njegov nedostatak, a ljubav će me nadahnuti što učiniti da se osjeti jednak drugima, štoviše s dodatnom milošću, jer mi kršćani znamo koliko bol vrijedi.

I tako sa svakim, bez ikakve diskriminacije, bio simpatičan ili antipatičan, mlad ili star, priatelj ili neprijatelj, sunarodnjak ili stranac, lijep ili ružan... evanđelje vrijedi za sve.

Čni mi se kao da čujem opći žamor...

Razumijem, možda ove moje riječi izgledaju jednostavne, ali kakvu promjenu zahtijevaju! Koliko su daleke od našeg uobičajenog načina razmišljanja i djelovanja!

Ali hrabro, pokušajmo!

"Sve, dakle, što želite da ljudi vama čine, činite i vi njima. To je, doista, Zakon i Proroci."

(Mt 7,12)

Tako utrošen dan vrijedi kao cijeli život. Navečer više nećemo prepoznati sami sebe. Preplavit će nas nikad doživljena radost, bit ćemo puni snage. Bog će biti s nama, jer On je s onima koji ljube.

Dani će se nizati ispunjeni.

Ponekad ćemo možda usporebiti, bit ćemo u napasti da posustanemo, da prestanemo. Željet ćemo se vratiti prijašnjem životu...

Ali ne! Hrabro! Bog nam daje milost.

Započinjimo uvijek ispočetka.

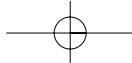
Ako ustrajemo, vidjet ćemo kako se malo po malo svijet oko nas mijenja.

Razumjet ćemo koji čar evanđelje daje životu, kako pali svjelo u svijetu, daje okus našem životu, ima u sebi načelo za rješenje svih problema.

I nećemo se smiriti dok svoje izvanredno iskustvo ne prenesemo drugima: prijateljima koji nas mogu razumjeti, rodbini, kome god se osjetimo potaknuti darovati ga.

Opet će se roditi nada.

"Sve, dakle, što želite da ljudi vama čine, činite i vi njima." □

Chiara
Lubich

PROZOR duše

**“Oko je svjetiljka
tvomu tijelu.**

**Kad ti je oko bistro,
sve ti je tijelo svijetlo.
A kad je ono nevaljalo,
i tijelo ti je tamno.”**

(Lk 11, 34)

**“Oko je svjetiljka tvomu
tijelu. Kad ti je oko bistro, sve
ti je tijelo svijetlo. A kad je
ono nevaljalo, i tijelo ti je
tamno.”**

Koliko bližnjih srećeš tijekom dana – od jutra do večeri – u isto toliko njih gledaj Isusa.

Ako ti je oko jednostavno, kroz njega će gledati Bog. Bog je Ljubav, a ljubav želi ujediniti, osvajajući.

Koliki pogrešno gledaju na stvorena i na stvari da bi ih posjedovali! Njihov je pogled egoizam ili zavist i u svakom slučaju – grijeh. Ili gledaju u sebe da bi se posjedovali, da bi posjedovali svoju dušu, a njihov je pogled ugašen, jer je označen dosadom ili pomućen.

Duša je ljubav, jer je slika Božja, a ljubav usmjerena u sebe jest poput plamena koji se gasi, jer nije hranjen.

Gledaj izvan sebe; ne u sebe, ne u stvari, ne u stvorenja. Gledaj u Boga izvan sebe da bi se ujedinio s Njim.

On je u dnu svake duše koja živi. Pa i ako je mrtva, duša je Božje svetoohranište i očekuje ga kao radost i izraz svoga života.

Gledaj zato svakog brata ljubeći ga, a ljubav je darivanje. Dar doziva dar i ljubav će ti biti uzvraćena.

Ljubav znači ljubiti i biti ljubljen – kao u Presvetom Trojstvu.

A Bog u tebi očaravat će srca i u njima buditi Trojstvo, koje je već prisutno po milosti, ali je uspavano.

Svetlo se u sobi ne može upaliti – iako struje ima – dok ne dođe do dodira dvaju polova.

Takov je i Božji život u nama: treba ga pokrenuti da bi mogao zračiti i svjedočiti Krista – onoga koji povezuje nebo sa zemljom, brata s bratom.

Gledaj zato svakog brata darivajući mu se da bi se darovao Isusu, i Isus će se darovati tebi. To je zakon ljubavi: "Dajite i dat će vam se"¹.

Dopusti da te posjeduje – iz ljubavi prema Isusu; dopusti da te "pojede" – kao drugu

euharistiju; daj se sav njemu na služenje – a to je služenje Božje, i brat će doći k tebi i ljubiti te. A u bratskoj ljubavi je ispunjenje svake Božje želje, koja je zapovijed: "Zapovijed vam novu dajem: ljubite jedni druge; kao što sam ja ljubio vas, tako i vi ljubite jedni druge².

Ljubav je vatra koja prožima srca u savršenom stapanju.

Tada u sebi više nećeš naći sebe, nećeš naći brata, naći ćeš Ljubav koja je živi Bog u tebi.

A Ljubav će izaći i ljubiti drugu braću jer pojednostavivši pogled, naći će sebe u njima i svi će biti jedno.

Oko tebe će rasti zajednica. Kao oko Isusa – dvanaestorica, sedamdesetvoje, tisuće...

To je evanđelje koje očaravajući ushićuje i povlači za sobom – jer je Svetlo u ljubavi.

Na kraju ćeš umrijeti na nekom križu da ne bi bio veći od Učitelja, ali ćeš umrijeti za onoga tko te razapinje i tako će ljubav imati posljednju pobjedu.

Ali njezina limfa – raširena po srcima – neće umrijeti.

Donijet će plodove, uroditи će radošću, mirom i otvorenim rajem.

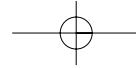
I slava će Božja rasti.

Ali ti budi ovdje dolje savršena Ljubav.

¹ (Lk 6, 38)

² (Iv 13, 34)

NEPOZNATI OBZOR

jenost od Boga iz ljubavi prema onima koji su mu daleko, pa čak su i krivi za to. To daleko nadilazi teologiju koja se bavi samo istinom i zapovijedima, iako joj ne želim ništa oduzeti. No ovdje nalazimo i nešto drugo, a to je novo shvaćanje otajstva Božjega. Nakon tog otkrića, Chiari i onima koji su je slijedili ništa nije bilo važnije od stalnog traženja toga lica punog boli.

U ovom Chiarinom otkriću vidim dar ne samo za sve one koji žele živjeti kao kršćani, nego i za teologiju. Jedinstvo svih kršćana – kako je izraženo u oproštajnim govorima evanđelja po Ivanu, a na neki je način sažetak svega onoga što Bog želi od nas – koliko znam nikad nije dostiglo radikalnost i dubinu kao u Chiari. Ovo jedinstvo sadrži u sebi život Trojstva, ali i napuštenost od Boga koju je trpio Isus.

Time se otvorio horizont koji nismo poznavali čak ni u teologiji, mada je i prije bilo teologa koji su razmišljali o jednom ili drugom aspektu.

□

ISUS napušteni

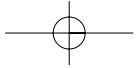
*U Isusu Bog se spustio tamo gdje Boga nema.
To je Chiarino otkriće*

Povijest Pokreta fokolara nije drugo do povijest u vijek novoga otkrića i sve dubljeg poniranja u otajstvo koje se koncentrira u pojmu *Isus Napušteni*. Upravo je ovo iznimna novost Chiarinog iskustva Boga: u Isusu, Bog se spustio tamo gdje Boga više nema; u Isusu Bog uzima na sebe odsustvo Boga među ljudima; njegova ljubav ide sve dotle da – govoreći sa svetim Pavlom – postaje „grijehom“ i „prokletstvom“ za nas (Gal 3, 13; 2 Kor 5, 21). Nezamisliva je veća ludost u ljubavi od one da se podjeli i doživi udal-

**Klaus
Hemmerle**

Biskup Klaus
Hemmerle i tada
nadbiskup
Miloslav Vlk
s Chiarom

ODNOSI S PAPAMA

Chiara Lubich s papom Pavlom VI. koji je imao odlučujuću ulogu u skladnom razvoju Pokreta

Još mi je pred očima kratki dijalog između Chiare i Ivana Pavla II. na kraju privatne audiencije s biskupima prijateljima Fokolara, 12. veljače 1999. "Djelo Marijino – Djelo Božje" reče joj stari papa sa zahvalnošću čovjeka koji se osjeća shvaćen i duboko ljubljen. Taj trenutak mi je ostao kao slika susreta dvaju profila Crkve: Petrovskog i Marijanskog.

Sjećam se da je Chiara 1985. radila na statutima Djela Marijina. Tada je upitala Papu može li predsjednik Djela uvijek biti žena. Odgovorio je: "Dapače, bilo bi dobro!" I tako je sada zapisano. On je to protumao riječima: "Ja u vama vidim izraz marijanskog profila Crkve".

Bilo je mnogo intenzivnih kontakata Ivana Pavla II. s Chiarom, posebno na velikim manifestacijama obitelji, mlađih, svećenika i redovnika, župa. Napuštajući predviđeni protokol, često je upotrijebio iznenadjuće izraze za Pokret, pa je tako jednom rekao: "Želim vam da budete Crkva... želim Crkvi da bude kao vi". Kad je Papa Wojtyla bio već ozbiljno bolestan, Chiara je objedinila video zapise svih susreta s njim pod naslovom: "Hvala, Sveti oče" i poslala mu ga. Pogledao ga je više puta.

Temeljna etapa bio je posjet Ivana Pavla II. međunarodnom Centru Pokreta u Rocca di Papa 19. kolovoza 1984. Tom prigodom predstavljena mu je i velika proširenost Fokolara u tada komunističkim državama Istoka. Duboko potresen spontano je zaključio: "U povijesti Crkve bilo je raznih radikalizama ljubavi. Postoji i vaš radikalizam ljubavi, Chiarin, fokolarinski. Ljubav otvara put." I dodao: "Vidim da vi vrlo vjerno slijedite definiciju koju je Crkva

OD PIA XII. do Benedikta XVI.

Misao papa imala je uvijek pred sobom, kao i proročku sposobnost da je nasluti i ostvari.

Uloga Pavla VI. i Ivana Pavla II.

dala o sebi na II. vatikanskom koncilu." Te su vijesti prešle željeznu zavjesu i stigle do mene koji sam tada bio prisiljen raditi kao čistač prozora u Pragu.

Ostaju u sjećanju Duhovi 1998. – susret crkvenih pokreta i novih zajednica s Ivanom Pavlom II. Papa je kao nikada naglasio istobitnost karizmatične i institucijske dimenzije Crkve. Chiara mu je obećala da će se u Crkvi založiti za jedinstvo među pokretima. Plodovi su uskoro prešli granice Katoličke crkve.

Nakon Velikog jubileja Ivan Pavao II. u apostolskom pismu *Ulaskom u novo tisućljeće* uputio je cijeloj Crkvi poziv da

se posvuda potiče duhovnost sposobna "Crkvu učiniti domom i školom zajedništva". Nekoliko dana kasnije, pišući kardinalima i biskupima prijateljima Pokreta, izričito je rekao da se to odnosi na Fokolare: "Tako življena duhovnost jedinstva i zajedništva koja obilježava vaš Pokret, donijet će bogate plodove u obnovi svih vjernika".

Govoreći o Ivanu Pavlu II. ne mogu a da se ne sjetim odobrenja "biskupa prijatelja" kao posebne grane Pokreta fokolara. Bilo je to na susretu s Chiarom i sa mnom 21. svibnja 1996. Pritom je tada kardinal

**kard.
Miloslav
Vlk**

Ratzinger odigrao odlučujuću ulogu u razvezivanju teoloških i kanonskih čvorova.

Budući Benedikt XVI. 8. prosinca 1989. u Centru Mariapoli u Castelgandolfu susreo se s Generalnim vijećem Djela. Govorio je o pozivu Pokreta fokolara na dijalog ilustrirajući ga evandeoskom slikom stabla koje niče iz malog sjemena, a kasnije se među njegovim granama gnijezde ptice nebeske. Istaknuo je da u pokretima cvjeta novo shvaćanjevjere, sposobno je protumačiti i proslaviti na novi način.

Od tada je odnos Pape i Chiare označen velikim međusobnim poštovanjem. Chiara je osjetila posebno snažno ohrabrenje u govoru koji je kardinal Ratzinger održao na Duhove 1998. pod naslovom "Crkveni pokreti i njihovo mjesto u teologiji". Kad je bio izabran za papu Chiara je već bila bolesna. Benedikt XVI. redovito se zanima za njezinu zdravlje, slao joj poruke s dobrim željama i svoj blagoslov.

Pavao VI. bio je rođak Chiarine bliske suradnice Eli Folonari. Oko 1954. kada je mons. Montini bio u državnom tajništvu Svetе Stolice, susreli su se prvi put. Očinske i gorljive papine riječi nadahnula je poznata Chiarina meditacija: "Ako smo ujedinjeni, Isus je među nama. I to vrijedi. Vrjednije je... od umjetničkih djela velikog grada kakav je Rim... vrjednije i od naše duše"¹.

Kao milanski nadbiskup Montini je među talijanskim biskupima imao presudnu ulogu da se Pokret ne raspusti. Kao Papa duboko se zanimalo za Djelo Marijino i njegov razvoj. Želio je biti siguran da pravno odobrenje Pokreta potpuno

odgovara nadahnuću karizme. "Ovdje je sve moguće", rekao je jednog dana Chiari. On je osobno sudjelovao u oblikovanju statuta Djela.

U toj i ostalim audijencijama s papama Chiara je doživjela sasvim posebno jedinstvo s Bogom, kao da je "prostorija bila bez krova pa su se nebo i zemlja sjedinili". Razumjela je koliko je Papa posrednik.

Važna oznaka pontifikata Pavla VI. bio je odnos s ekumenskim patrijarhom Atenagorom. Kroz nekoliko godina Chiara je posredovala među njima.

Misao Ivana XXIII. da je Crkva znak i sredstvo jedinstva postala je dušom Drugog vatikanskog koncila i posebno bila u skladu s Chiarinom karizmom. Za vrijeme Pape Roncallia Crkva je odobrila jednu dotad nepostojeću realnost, Pokret koji, među ostalim, povezuje osobe u djevičanstvu i u braku u istim fokolarima.

To se dogodilo nakon dugog a katkad i bolnog proučavanja od strane crkvenih vlasti. Ali "pape su nas uvijek razumjeli", tvrdila je Chiara. Ustvari je Pio XII. više puta odbio prijedlog da se Pokret raspusti.

Velike posljedice ostavila je privatna audijencija pape Pacellia s odgovornima za Pokret 21. svibnja 1953. Uskoro je došlo do intenzivnog rada iza "željezne zavjese", što je i meni osobno dobrodošlo.

Dolaze u sjećanje i drugi događaji. Kad je Pio XII. godine 1956. za

vrijeme krvave pobune u Mađarskoj u radio poruci uzviknuo: "Bože, Bože", Chiara je osjetila poticaj da se treba ju roditi tzv. "Božji volonteri", grana Pokreta za široko društveno djelovanje.

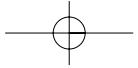
Jednog sam dana s iznenadnjem saznao da je Chiara na zidu svoje radne sobe u Rocca di Papa uvijek imala pred sobom uokvirena pisma raznih papa, raspoređena u dva reda. To puno govori o njezinom odnosu s Petrovim nasljednicima. Kao nositeljica karizme i duhovnosti jedinstva osjećala se duboko povezana s onima koji u Crkvi obavljaju sveopću službu jedinstva. Njezini kontakti i susreti s papama bile su odlučujuće etape, ali nutarnja je veza bila neprestana. Nije slučajno u *Dnevniku 1964.-1965.* izrazila želju da nad njezinim grobom bude slika kupole Sv. Petra. □

¹ Usp. Chiara Lubich, *Vez svjetla*, str. 62, Zagreb 1996.

Bilo je mnogo intenzivnih kontakata Ivana Pavla II. s Chiarom, posebno na velikim manifestacijama obitelji, mladih, svećenika i redovnika, župa gdje je on, napuštajući predviđeni protokol, često je upotrijebio iznenadjuće izraze za Pokret

(2) Osservatore Romano

VELIKE RELIGIJE

NEBESKI Božji cvijet

*Muslimanska teologinja iz Irana,
docentica islamske kulture*

Medu valovima ljudskih stvorenja koji dođu u vrijeme i prostor a potom odu, povremeno se nađe netko tko ljubi radikalno i potpuno. Njegovo srce postaje hram Boga koji nije ništa drugo doli ljubav. Baš kao što jasno ogledalo odražava samo svjetlo, milost i milosrđe, jednom riječju mir... Chiara je bila blagoslovjeni hram Božji. Ona je, kao i njezin Ljubljeni, ljubila beskrajno i svakoga bez razlike. Bila je utjelovljenje milosrđa, kuranska rahma.

Chiara! Bila si mir, davala si mir i dalje češ širiti mir preko svojih sljedbenika. Zato si za mene, muslimanku, bila divno i stvarno očitovanje isla-

ma, što doslovno znači „u potpunosti se pouzdati u Božji mir“, sada više nego ikad. Tvoj ideal – sveopće bratstvo i jedinstvo među ljudima – jest bit poruke svake autentične vjere. Deset noći prije tvoga odlaska, u snu sam tiho plakala, polako, jecajući, satima i satima. Molila

sam Boga za tvoje zdravlje i za tvoju tjelesnu prisutnost među nama.

Odgovorio mi je pokazavši mi jedan prizor na nebu, otvorivši mi veliku sliku: na lijevoj strani bilo je tvoje ime, ime fokolarina i tvoga idealista... sve u jednom svjetlu; a na desnoj strani, nasuprot vama, bila je Zemlja, posve plava, a posred nje velika riječ nebesko plave boje: „Mir“, i ništa drugo... Mir jer ste ti i tvoji sljedbenici nositelji pravoga i punoga mira svijetu i čitavom planetu... mir koji je Bog, Ljubav, Svjetlo. Sjećajući se toga sna, osjećam duboki nebeski mir u srcu.

Sharazad Houshmand

arhiv C.N.

NIJE samo vaša

*Budistički redovnik godine 1995.
susreo je Chiaru, a ona mu je tada
dala ime Luce Ardente (Goruće Svjetlo)*

Chiara Lubich sam upoznao prije oko 13 godina. O njoj mi je govorio jedan mladić, budist u kontaktu s Pokretom fokolara. Mogu reći da sam Chiaru počeo upoznavati preko svjedočanstva njezine duhovne djece.

Imao sam i prigodu provesti neko vrijeme u Loppianu, gradiću Pokreta u Italiji blizu Firence. Bilo je to izvanredno iskustvo, početak jednog otkrića koje traje još i danas, o značenju prave ljubavi, o Agape, koju ja često povezujem s budističkim naukom o „Meta Karuna“.

Konačno je stigao i dugo očekivani trenutak – moj prvi susret s Chiarom. Ni danas ne bih znao dobro opisati taj događaj. Oduševila me kao osoba, privukle su me njezine oči, njezina jednostavnost, brižljivost, poštovanje prema onome što jesam, duboko slušanje, neizrecivo ozračje... Govorila mi je o svojoj kršćanskoj vjeri, o karizmi jedinstva, o Isusovoj molitvi „Da svi budu jedno“ i o tajni njezina vapaja na križu. Željela je upoznati budizam i ono što nam može biti zajedničko. Rekao bih da se dogodilo takvo zajedništvo duše kakvo nisam doživio nikada u mojoj životu.

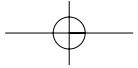
Od tada nadalje zvao sam je „Mama Chiara“. I ja sam se osjećao njezinim sinom. A ona me od toga dana nazvala imenom koje mi se jako sviđa: „Luce Ardente“ (Goruće Svjetlo).

U zajednici Pokreta fokolara u Tajlandu ima puno suradnika budista, ujedinjenih u ljubavi s ciljem izgradnje ujedinjenog svijeta, svijeta mira. Mojih brači i sestrara kršćanima iz Pokreta često kažem: „Mama Chiara nije samo vaša, ona je i naša. Štoviše, ona pripada čitavom svijetu“.

Phramaha Thongratana Thavorn

arhiv V.C.G.

VIJEST

IZABRANO NOVO VODSTVO Pokreta fokolara

Marija Voce, među najbližim suradnicama Chiara Lubich, nova je predsjednica Pokreta fokolara, a novi dopredsjednik je Giancarlo Faletti, do sada suodgovoran za Pokret u Rimu.

bila zajamčena karizma jedinstva.

Marija Voce je Talijanka, rođena u Ajello Calabro 16. srpnja 1937. S Pokretom fokolara susrela se 1959. i 44 godine živi u fokolaru. Završila je studij teologije i kanonskog prava, pa je posljednjih godina bila zauzeta u ažuriranju Općih statuta Pokreta fokolara. U skupini je odgovornih za "Zajedništvo i pravo", koju sačinjavaju profesionalci i znanstvenici zauzeti na području pravosuđa, nedavno nikloj u Pokretu fokolara.

Članica je Škole Abba, Centra za interdisciplinarni studij. Deset je godina živjela u Turskoj (od 1978. do 1988.), pa je imala bliske kontakte s Pravoslavnim patrijarhatom iz Carigrada, sa sadašnjim patrijarhom Bartolomejem I., s vođama drugih kršćanskih Crkava i s islamskim svjetom.

Giancarlo Faletti rođen je u Asti (Sjeverozapad Italije) 14. rujna 1940. u obitelji seljačka podrijetla, s posebnom osjetljivošću na socijalna pitanja. Otac je bio radnik, a majka kućanica. Iako to nije bilo okružje blisko Crkvi, u njemu je ubrzo sazrjela odluka da se zauzme, među mladima i u kršćanskom volonterstvu, uz one koji najviše trpe i žive u siromaštvu. Kad je imao 19 godina očarao ga je ideal jedinstva Pokreta fokolara, a u

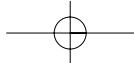

25-oj godini u njemu sazrijeva odluka da se potpuno daruje Bogu u fokolaru. Nakon što je završio studij ekonomije, radio je na vodećim poslovima u banci. Osim u Rimu, bio je suodgovoran za pokret u Genovi i Lazi. Zaređen je za svećenika nakon što je preuzeo zadatku suodgovornoga za Rim.

Nakon prvog glasovanja Generalne skupštine – sastavljene od 496 izaslanika s pravom glasa s 5 kontinenata – u subotu 5. srpnja, osjetila se potreba za stankom i razmatranjem u kome će se produbiti zajedništvo. Nova predsjednica je 7. srpnja izabrana jednoglasno, a dopredsjednik na prvom glasanju s više od dvije trećine glasova, kako se to predviđa u Statutima. Narednih dana će biti izbor vijećnika i drugih odgovornih.

□

Nakon preminuća Chiare Lubich 14. ožujka, izbrom Marije Voce i Giancarla Faletti, Pokret ulazi u novu fazu svoje povijesti. Od Chiare i prvih fokolarina koji su započeli Pokret i do sada ga vodili, vodstvo prelazi na nove osobe. Obraćajući im se po prvi put, nova im je predsjednica najprije zahvalila na povjerenju kojim su pratili ovaj prijelaz. Rekla je kako je sasvim sigurna da će joj oni biti prvi suradnici. Uloga nove predsjednice će, naravno, biti drukčija od one koju je Chiara imala preko šezdeset godina. O tome je i sama Chiara više puta govorila rekavši da je neće zamijeniti samo jedna osoba, nego čitavo "tijelo": Generalno vijeće, zajedno s predsjednicom u zajedništvu s dopredsjednikom, kako bi uvijek

AVANTURA JEDINSTVA

Natalia Dallapiccola obećala je Chiari: "U životu i u smrti, ja sam uvijek s tobom", i to se ostvarilo. Preminula je 1. travnja u osamdeset i trećoj godini života

PRVA nakon Chiare

Natalia je prva slijedila utemeljiteljicu Fokolara i prva joj se pridružila u nebu. Njezina uloga u širenju idealja jedinstva iza željezne zavjese i u međuvjerskom dijalogu

Caterina Ruggiu

Uvijeme rata kada je u dvostrani Massaia u Trentu slušala o idealu kojega nijedna bomba ne može srušiti, Natalia možda nije ni slutila što će te riječi proizvesti. "Potrebno je usmjeriti pogled u jednoga Oca mnoge djece – govorila je Chiara – i gledati sva stvorenja kao djecu jednoga Oca; mislima i osjećajima srca uvijek nadilaziti ograničenja što ih postavlja ljudska narav i težiti neprestano sveopćem bratstvu u jednome Ocu, Bogu." Taj je pogled vodio njezine korake šezdesetih godina iza "željezne zavjese", u tišini jednog života bez zaštite. Vodit će i one naredne, na putu međuvjerskog dijaloga, koji je u Pokretu fokolara službeno započeo 1977.

Natalia je imala 19 godina kada je susrela dvadesetogodišnju Chiaru Lubich. Bilo je to u Trentu, u lipnju 1943. Njezina se obitelj tada doselila u grad iz planinskog naselja Fornace, gdje se rodila, jer se otac bavio trgovinom i trebao je biti u gradu. Mladost joj je prolazila mirno i vedro, sve dok joj se otac nije teško razbolio i umro u dobi od samo 47 godina. Stariji brat i ona morali su početi raditi, iako je još išla u školu. Imala je još tri sestre.

Kod kuće su imali što im je bilo potrebno, ali Natalia je bila jako vezana uz oca, pa je puno trpjela. Ostao joj je u sjećanju kao veselo, živahan čovjek, pun volje za životom i radom. Bio je posebno privržen toj mirnoj kćerkici koja je voljela glazbu i slikanje. Komer-

cijalna škola Nataliji nije ležala, ali se pomirila s tim da je završi, kako bi mogla biti od koristi, govorila je.

Natalia je, dakle, prolazila kritične momente svoga života. Patnja joj je pročistila srce i proširila dušu. Chiara je u njoj našla prazan kalež koji je bez rezerve primio prve intuicije o karizmi jedinstva. Njezina sposobnost slušanja kasnije je potaknula Chiaru da joj povjeri vid molitve i duhovnog života u čitavom Pokretu.

"Jednoga dana – pripovijeda Natalia – kad sam otišla na ispovijed, svećenik me pozvao na jedan duhovni susret. 'Dodite – rekao mi je – govorit će jedna djevojka'. Chiara – ta djevojka – govorila je o ljubavi. 'Puno je lijepoga u životu – započela je – cvijeće, zvijezde, djeca;

ali najljepša od svega je ljubav'. Opisivala je majčinsku ljubav, očinskiju, sinovsku, ljubav zaručnika, i nastavila: 'Ali ako je ljubav najljepše što postoji na svijetu, što li je tek Bog koji ju je stvorio?'

Misao o Bogu koji je dobrota, milosrđe, ali i ljepota nasilita je njezinu dušu gladnu lijepoga. Od tada više nije htjela izgubiti iz vida tu djevojkju.

No iskustvo prvog fokolara započelo je zahvaljujući okolnostiima. Nakon strašnog bombardiranja 13. svibnja 1944. Chiarina kuća bila je teško oštećena. Njezina je obitelj prebjegla u brda, a ona je ostala u gradu. Nakon nekog vremena u rujnu 1944. našla je mali stan na Kapucinskom trgu br. 2. Natalia je prva podijelila s njom avanturu novoga života.

Iza zavjese

Od tada je Natalia bila uz Chiaru. Najintimnije boli Djela koje se rađalo bile su njezine. Njezine su bile i radosti širenja malenog sjemena koje je klijalo iznad svakog očekivanja, na mjestima gdje se to moglo najmanje zamisliti. U zemlje gdje bi to ponizno sjeme dolazilo, uvijek je nekako dotaklo srce društvene patnje ljudi. No postojala je i jedna crna točka, granica koju je izgledalo nemoguće prijeći. Bila je to – u jeku hladnoga rata – željezna zavjesa koja je dijelila Europu na dva dijela. Chiara Lubich je tih godina više puta boravila u Zapadnom Berlinu. Godine 1960. u dvorani jedne zgrade Caritasa govorila je o tajanstvenom Kristovom vapaju "Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?" pred oko 2000 osoba: svećenika, obitelji, sjemeništaraca, mladih, koji su uz sve mjere opreza došli iz raznih krajeva Istočne Njemačke (DDR). U tom se vapanju ogledavala Crkva šutnje. Upravo zato da budu u služenju tim kršćanima, utemeljiteljica Fokolara željela je u Zapadnom Berlinu

otvoriti fokolar s ciljem održavanja kontakata s osobama iz DDR-a. Na taj tako osjetljivi zadatak poslala je Nataliju.

Nakon pada Berlinskog zida, kada je konačno mogla javno o tome govoriti, Natalia je ovako opisala to razdoblje: "Stalno su k nama dolazili ljudi iz Istočne Njemačke. Kuća nam je bila jako prometna. Ljudi su najčešće dolazili iznenada, jer se nisu mogli najaviti; pojedinačno ili u malim skupinama, jer je bilo suviše opasno."

Politička situacija se zaoštravala i 13. kolovoza 1961. nevidljivi zid između dva Berlina postao je vidljiv, kako bi se zaustavio bijeg ljudi na Zapad, prema slobodi.

Međutim, bilo je i onih koji su željeli na Istok. Nisu to bili siromasi niti neki sanjari koji su mislili da će doći u besklasno društvo. Dva talijanska lječnika, kirurg i anestezilog, imenom Enzo Fondi i Giuseppe Santanché, fokolarini, našli su posao u bolnici u Leipzigu. Nešto kasnije, početkom 1962. doktorica Margreth Frisch i njezina asistentica Elisabeth dali su zahtjev za otvaranje ambulante. Pratila ih je jedna prijateljica koja će se brunuti... za kućanske poslove. Bila je to Natalija.

Tajna policija Stasi

Doktorica i njezina asistentica bile su Njemice pa nisu imale većih problema. To nije bio slučaj s prijateljicom Talijankom. Ona je morala provesti dva tjedna u sabirnom centru blizu Berlina. Natalia je uzela za sebe moto: 'Moja je opreznost ljubav prema svima'. Uskoro je pobudila poštovanje zatvorenika.

"Sprijateljila sam se s mnogim osobama, pripovjeda, osobito s jednom mlađom ženom koja je čekala dijete. Kad sam vidjela koliko je slaba, ponudila sam se da je zamijenim u čišćenju.

Nakon desetak dana putili su me kući."

Kad je i ta žena izšla iz kampa, jednoga je dana pokucala na vrata ambulante. Rodila je djevojčicu, Mercedes, ali nešto kasnije majka se razboljela i umrla. Natalia i druge uzele su djevojčicu kod sebe, sve dok za nju nisu našle prikladnu obitelj.

I upravo su događaji s Mercedes – u stvari s njezinim ocem koji je bio u zatvoru zbog političkih razloga – doveli do toga da sumnjičava policija opet podvrgne ispitivanju Nataliju. Sastavljući izvještaj, ispitivači su napisali sljedeće: "Svi u grupi se prema njoj ponašaju s velikim poštovanjem. Vrlo je inteligentna i profinjena ponašanja. (...) Ušla je u DDR vrlo neuobičajeno – preselila se s dokoticom Frisch. Živi s njom i došla je s izlikom da je kućna pomoćnica, ali nije tako. U stvari je odgovorna za ženski fokolar, a možda i za cijelu DDR i Čehoslovačku, ako imamo na umu da je Lubich utemeljila čitavi Pokret fokolara." Ambulanta koju su otvorili u Leipzigu kao razlog njenog odlaska iza željezne zavjese, pretvorila se – kaže Natalija – u središte ljubavi.

Polagano ali nezaustavljivo maleno sjeme je odatle krenulo i u druge zemlje Istoka.

*Pred fokolaram u Leipzigu
šezdesetih
godina.*

(2) arhiv C.N.

*S imamom
Bacharom
iz Marbella
(Španjolska)
i njegovom
ženom, na
muslimansko-
kršćanskom
simpoziju Pokreta
fokolara 2005.*

PRVA NAKON CHIARE

nog za 27.-30. travnja, primila ih je s velikom ljubavlju, kao i uvijek. "Slušala nas je sa zanimanjem i ponudila nas čokoladnim bombonima", sjeća se Christina. U 21 sat tog istoga dana prešla je u drugi život, okružena Graziellom De Luca, Dorianom Zamboni, Alettom Salizzoni i Valerijom Ronchetti, prijateljicama iz prvih vremena s kojima je živjela. Dok se Chiarino zdravstveno stanje pogoršavalo, Natalia im je povjerila kako je molila Isusa da je ne uzme prije Chiare – da joj ne bi zadala bol. Bila je uslišana. □

Usmjeriti pogled

Godine 1976. Natalia se vratila u Rim, u Centar Pokreta. Zdravlje joj je bilo narušeno. Neke emocije i pritisci ostavljaju traga. Nakon niti godinu dana opet je nalazimo u živi zbijanju: Pokret je otvarao dijalog s velikom religijama. Događaj na kome se temeljilo to otvaranje je poznat: nagrada Templeton za napredak religije koju je Chiara primila u Guildhallu u Londonu 1977. označila je početak ovoga novog otvaranja." Kad se vratila u Rocca di Papa – sjeća se Natalia – Chiara se susrela s nekoliko suradnika da bi izvukli zaključke i vidjeli što učiniti. Kao prvo, trebalo je započeti s malim centrom, uredom gdje bi se sakupljale sve vijesti o kontaktima s osobama drugih religija koje će dolaziti iz cijelog svijeta. Chiara je taj zadatak povjerila meni. Rekla mi je: 'Ljubi ih'."

Kroz trideset godina Natalia je ostala vjerna tom predanju.

I kada su popodne 1. travnja njezine suradnice za međuvjerski dijalog Chirstina Lee e Stella Chiu isle k njoj da joj pokažu program kršćansko-budističkog simpozija planira-

PORUKE

IZ TOKIJA: Natalia je radila za ostvarenje idealja ljubavi i jedinstva. Teško mi je što moramo reći doviđenja i našoj dragoj Nataliji. Zamišljam da je sada s Chiarom, da zajedno mole i razgovaraju. Mi ćemo se zajedno sa svima vama iz Pokreta fokolara i dalje zalagati za ostvarenje naših zajedničkih idealja.

Nichiko Niwano, predsjednik budističkog pokreta Risho Kosei-kai

IZ JERUZALEMA: Za Chiaru i Nataliju možemo ponoviti Davidove riječi iz Druge knjige o Samuelu 1, 23: "ljupki i ponositi ljudi ni živi se ne rastaju, ni u smrti!" Između mene i Natalie bila je duboka veza. Zauvijek ću poput blaga čuvati njezin ljupki i plemeniti duh.

Rabin David Rosen

IZ INDIJE: Vijest o odlasku Natalie s ovoga svijeta da bi se pridružila Chiari u Bogu, potakla nas je na duboko razmišljanje o njegovim tajanstvenim putovima.

S velikim se poštovanjem sjećamo posjeta Natalie našoj ustanovi i njezina tihog, ali tako efikasnog pristupa u vođenju naših susreta za dijalog.

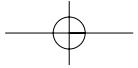
Shantilal Somaiya, Kala Acharya i Lalita Namjoshi iz Somaiya Bharatyat

IZ SKOPJA: Hvala za tvoju uvijek ispruženu ruku! Reci mi, molim te, je li te Chiara tražila s tolikom žurbom? Budući da si joj bila toliko bliska, ona te privukla k sebi.

Sjećam se s kolikom si nam poniznošću na našim susretima ponudila svoju ljubav. Mi smo u potpunosti prihvatali tvoj poziv: *Da svi budu jedno.*

Božji glas preko tebe bio je poziv na ljubav i na povjerenje. Mi muslimani smo počašćeni što možemo zajedno hodati prema ujedinjenom svijetu.

Azir Selmani i prijatelji muslimani iz Makedonije

U PROLAZU

Pokret fokolara poznajem već desetak godina. Prve dvije godine sam pratila susrete više kao gost, a onda sam se uživjela u ideju Pokreta. Nama u središnjoj Bosni to znači da želimo biti jedno, jedna obitelj.

Spadaš u mlađu generaciju koja preuzima teret sadašnjeg društva. I preko tvojih leđ je prešao rat, pa koliko su ta iskustva utjecala na tebe?

Mogu reći da je meni rat, zapravo, donio najveće blago. Pored svih teških stvari, ja sam tek u ratu upoznala puninu vjere u Boga koji nas nikada ne ostavlja. Do tada je to bilo „od Božića do Uskrsa“. Moj pokojni tata bio je katolik, a mama mi je muslimanka, pa nismo puno išli u crkvu. Tek u ratu čovjek pronađe Boga u potpunosti. To je nešto nevjerojatno. Zahvalna sam Mu zbog toga!

Rat je pomogao da stavim svoj život u Njegove ruke, da kažem: „Neka bude volja Tvoja“. Ako se nešto treba desiti? „To je opet Tvoja volja“. Ako me želiš prije vremena dovesti pred Svoje lice? „O.K., neka bude“.

Mi mladi imamo veliku misiju, jer taj rat je donio i mnoge grozote, a mi u stvari, trebamo donijeti utjehu onima koji su se izgubili.

U čemu prepoznaješ mogućnosti za vlastito djelovanje u svojoj sredini, s obzirom da kao dio tkiva Pokreta fokolara, prenosiš ideal jedinstva dalje?

Svaki trenutak je nova šansa. Ja to tako gledam, pogotovo to mislim nakon iskustva rata. Živim ovaj trenutak, a tko zna što će biti sutra! U ovom, sadašnjem vremenu, želim dati maksimum. Kroz svoja djela želim pokazati da je Bog prisutan, da On ljubi! Samo ljubiti, to je bit.

U Sarajevu je teško, ali i jednostavno. Bog to podupire na svoj

Dina Perkov

SVAKI TRENUTAK

nova šansa

U stalnoj eroziji postojećih normi, istovremeno se formiraju nove inicijative, postavljene na zdravim temeljima. Kako to izgleda iz perspektive akademskog grafičara, doznajemo kroz razgovor s Renatom Papićem iz Sarajeva.

način, tako da nema straha. On pošalje prave riječi, u pravo vrijeme, pravim ljudima.

Kako je sada u Sarajevu, u smislu zaposljanja? Jesi li zaposlen?

Trenutno ne radim, još sam na poslijediplomskom studiju. Nama umjetnicima je malo teže, ali opet kažem: Bog je dao dar, a vjerujem, s razlogom.

Kako kanaliziraš svoj umjetnički izričaj i imaju li utjecaja iskustva koja skupiš u Pokretu?

Najveći je „link“ u tome što kad nešto započнем, pomolim se Bogu. Kažem: „Bože, budi ti moja inspiracija i što god da uradim nek' bude Tebi na slavu“.

Srelj smo se na Marijopoliju u Vepricu. Koliko ti je bitan kontakt s ljudima izvan sredine, koliko ti

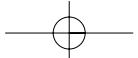
možeš donijeti Sarajeva ovamo, a koliko možeš nešto odavde ponijeti u Sarajevu?

Misljam da toga u potpunosti, zapravo nisam ni svjesna. Meni puno znače iskustva drugih ljudi na susretima. Sve što međusobno dijelimo smatram vrlo dragocjennim. A i moje će iskustvo možda nekom nešto značiti.

Mnogi su nakon rata našli svoje mjesto pod suncem daleko od Sarajeva, a ti upravo tu odlučno gradiš bolji svijet. Ima li nešto što te posebno motivira?

Sa svima želim podijeliti misao: „Božja se avantura dešava protiv svake ljudske logike“. Mnoge stvari mi planiramo na jedan način, a Bog to izvede totalno na drugi, ali je taj drugi način sigurno mnogo bolji za nas!

**Branimir
Kovačević**

OBLJETNICA

TAMA i svjetlo

Raffaella Bronzino o svom dolasku u Zagreb i o počecima djelovanja Pokreta fokolara u Hrvatskoj. Sjećanje na tamu, svjetlo, putovanja i na prve dodire s dušom hrvatskog naroda

Đina
Perkov

Uve se godine navršava četrdeset godina kako se u Zagrebu otvorio ženski fokolar. Tada je iz Italije došla Raffaella, mlada fokolarina koju je Chiara Lubich poslala iz Sicilije da prati život i rast Pokreta u cijeloj tadašnjoj Jugoslaviji i u susjednim zemljama. Izuzetno je zanimljiva činjenica što je Raffaella, nekoliko godina prije nego što je saznala da će doći u Hrvatsku, rekli bismo slučajno, dobila u ruke knjigu o kardinalu Stevincu. „Susret s tim mučenikom imao je važnu ulogu u mojojem životu. Zadivio me njezin lik i potaknuo da korjenito izaberem Isusa Napuštenog kao

ideal svoga života. Pomislila sam kako bi bilo lijepo upoznati njegovu zemlju...”, pripovijeda Raffaella, danas suodgovorna za Pokret fokolara u Rusiji. Ekskluzivno za Novi svijet sjetila se svog dolaska u Zagreb i prvih godina djelovanja.

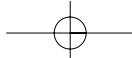
Fićom kroz maglu

U Hrvatsku sam došla ponesena oduševljenjem. Mi fokolarni željeli smo ići u zemlje ‘iza željezne zavjese’. O njima smo jako malo znali, ali onu vatruljubavi koju smo imali u sebi htjeli smo nositi posvuda, osobito onima koji su trpjeli.

Sjećam se da su mi rekli: ‘Uđi u tu zemlju na vršcima prstiju jer je taj narod kroz povijest puno trpio’. Znala sam da trebam doći ovamo samo ljubiti, a ne davati rješenja, koja uostalom nisam ni imala.

Krenule smo iz Trenta 17. studenoga 1968. malim automobilom – Fićom. Dopratila me Silvana Veronesi, jedna od prvih Chiarinih sljedbenica. I ona je posebno voljela Hrvatsku jer je njezina obitelj bila iz okolice Zadra, a i sama se rodila u Zadru. Tada nije bilo autoputova kao danas, pa našem putovanju nije bilo kraja.

Kada smo ušle u Hrvatsku,

odmah našla prisutnost Isusa među nama, jer fokolar ima tu značajku da živimo uzajamnu ljubav kako bi se Isus mogao tamo nastaniti¹.

Aurora je nekoliko mjeseci ranije, možda u proljeće, došla iz Italije da bi pripremila stan. Ona je upoznala Pokret u Hrvatskoj, a kad je završila studij njemačkog i hrvatskog jezika, trebala je ići u Njemačku na usavršavanje. Odatile je otišla u naš turistički centar 'Incontri romani' u Rimu, koji ima za cilj turistima i hodočasnicima pokazati ne samo umjetnički nego i kršćanski Rim.

Aurora je našla tu predvodu mansardu. Imala je dobar ukus i znala je iz par komada namještaja što ih je imala, namjestiti taj stančić koji je izgledao kao pravi biser. U studenom i nije bilo tako lako dobiti cvijeće, ali nas je u tom prvom fokolaru dočekala vaza sa cvijećem, tako da sam imala dojam da je proljeće. I zavjese su bile vrlo ukusno sredene. Taj sklad je i oznaka fokolara. U njemu bi se trebao prepoznati Marijin ukus.

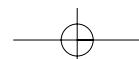

Dan Republike

Od tog trenutka sve sam viđela u pozitivnom svjetlu. Moram biti iskrena, nisam naišla na neku patnju, na zabrinutost... Odmah sam se bacila u božansku avanturu koja me čekala i sve sam očekivala od Boga. On nam je trebao otvoriti putove, On nas je trebao voditi i reći što učiniti da bismo stigli do mnogih u ovoj zemlji.

Dan kasnije otišla sam na Filozofski fakultet i upisala se na tečaj jezika, tada se zvao hrvatsko-srpski jezik. Željela sam odmah naučiti jezik da bi mogla razgovarati s ljudima. Još i danas čuvam diplomu.

Dakle, prvi dojam bio je tama, ali poslije je sve bila samo radost, svjetlo, doista! Sjećam se da smo na putu do fokolara prolazile jednom ulicom koja me podsjećala na moje rodno mjesto blizu Bergama u Italiji, točnije na jedan slabo osvijetljeni put koji je vodio prema groblju. Tako je bilo i ovdje. Lampe su bile – jedna upaljena, druga ugašena... mrak. Ali, istinu govorеći, ja sam vidjela

PRAVO

TAMA I SVIJETLO

sve lijepo, sve svijetlo, možda je to bilo svjetlo u meni i među nama. Isus nam je sve osvijetlio.

Nekoliko dana nakon mog dolaska bio je 29. studenog (tada je to bio praznik - Dan republike) i mi smo isle u Slavoniju. Aurora je imala apostolski žar i pozvala me da dodem i upoznam ljudi. Jer u Hrvatskoj je već bilo osoba koje su živjele ideal jedinstva. To su bili oni koji su se upoznali s

detalja. Spavala sam kod obitelji Janje i Steve Grgović iz Đakova. Kuća je bila jako hladna, grijala se samo kuhinja. Kad sam ujutro ustala, vani je već bio pripravljen lavor s vodom. Voda je bila hladna, naravno, ali to mi nije predstavljalo problem. Kad sam se počela umivati, primjetila sam da je voda bila namirisana. Janja je stavila malo parfema u vodu kao dobrodošlicu, a uz lavor je visio ručno

Raffaela Bronzino,
Jelena Ivičić -
Aurora i Mira
Pečarić na samim
počecima Pokreta
u Hrvatskoj

Pokretom na Marijopolima u Italiji ili preko turističkog centra u Rimu. Svećenici koji su vodili svoje vjernike u posjet Rimu, nerijetko bi uzeli za vodiće fokolarine iz turističkog centra, pa je tako i Aurora upoznala mnoge od njih i preko nje su došli u kontakt s Pokretom fokolarina.

Mirisna voda

Bilo je lijepo ići u Slavoniju. I tamо nas je dočekala gusta magla. Popodne smo zалutale. Ali gostoprимstvo je bilo velikо. Tada sam počela otkrivati dušu hrvatskog naroda, tu ljubav koja sve daje a ništa ne traži, koja te ljubi onaku kakva jesi.

Još i danas se sjećam jednog

istkan i izvezen ručnik, predivan, još od njezinog miraza. Osjećala sam se doista kao kći Božja koja je pronašla puno braće.

U Đakovu je bio i don Ivan Kopić, profesor dogmatike na Bogoslovnom fakultetu. Preko njega smo upoznali prve djevojke koje su pristupile Pokretu kao GEN, a neke su kasnije postale i fokolarine.

No doista sam se uvjerila kako nam je Bog otvarao put i dovedio nas u kontakt s osobama koje su u potpunosti prihvaćale ideal jedinstva.

(nastavlja se)

¹ Usp. Mt 18, 20: „Gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja među njima.”

Diskriminacija, koja je sama po sebi bolna pojava, u prijedlogu novog Zakona protiv diskriminacije

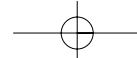
zabranjena je na toliko „širok način“ da nadilazi i standarde Protokola 12

Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

Sredinom prošlog mjeseca mnoge od nas je uznenimirilo saznanje da je pripremljen novi Zakon protiv diskriminacije. Prijedlog Zakona stigao je već pred hrvatski Parlament i o njemu su svoj sud trebali donijeti zastupnici. S obzirom da pravna regulativa predstavlja okvir za poželjno ponašanje svakoga člana jedne zajednice za koju se donosi i na koju se odnosi, tim više izaziva podzrenje način na koji smo saznali za pripremu ovoga tako važnoga zakona.

Diskriminacija, koja je, sama po sebi, bolna pojava, nažalost, u ovom prijedlogu zakona je zabranjena na toliko „širok način“, da nadilazi i standarde Protokola 12 *Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda*, koji nisu željele potpisati i ratificirati većina ostalih država Vijeća Europe jer je i za njih bio radikalno liberalan.

Nepostojanje precizne definicije diskriminacije otvara široki prostor manipulacijama. Tko će sa sigurnošću odrediti pojам „pogrešne predodžbe“ (čl. 1. st.

ZAKON protiv diskriminacije

3) i što će zakonodavac učiniti ako se nađe u sukobu sa strukom koja daje različite definicije? Kako će se odrediti što jest, a što nije uznemiravanje (čl. 3. st. 1.), kako će se procijeniti stupanj straha ili poniženja konkretnе osobe, navodne žrtve? Što se sve može podvesti pod pojmom «poticanje na diskriminaciju» (čl. 4.). Primjerice, izricanje negativnog vrijednosnog suda o nekom ponašanju može dovesti da se osoba koja prakticira takvo ponašanje osjeti diskriminiranom. Neće li ova nedorečenost dovesti do absurdne situacije u kojoj mogu biti diskriminirani oni koji navodno diskriminiraju svojim stavom ili izraženim mišljenjem, odnosno, morat će dokazivati svoju nedužnost onaj koga se tereti za diskriminaciju, što je obrnuto od principa «svatko je nevin, dok mu se ne dokaže krivica».

Šta je s duhom i ciljem cijelog našeg pravnog sustava? Naime, prijedlog ovoga zakona mimoilazi se s postavkama i duhom Obiteljskog zakona i Ustava Republike Hrvatske, koji kaže da je obitelj posebnom zaštitom države, dakle, neke druge institucije imaju manju zaštitu.

Prema ovom Prijedlogu zakona onemogućavanje homoseksualnim parovima da sklope brak ili posvoje djecu postaje

protuzakonito s obzirom da su te osobe stavljene u nepovoljniji položaj zbog svoje spolne orientacije. Obiteljski zakon je *lex specialis*, ali s obzirom da iz ovog Prijedloga zakona proizlazi tendencija nadilaženja europskih standarda diskriminacije, to je moguće da se i postojeći Obiteljski zakon promijeni.

Ovaj Protokol 12 kao osnovu diskriminacije navodi rasu, boju kože, jezik, vjeru i spol, a naš

arhiv C.N.

Prijedlog zakona i spolnu orientaciju, rodni identitet i izražavanje. Stručnjaci se slažu o postojanju dva spola, no ne slažu se oko pojma roda. Prema definiciji homoseksualnih udruga postoji pet «robova»: muški, ženski, homoseksualni, biseksualni i transseksualni, a što se tiče «rodnih identiteta» još i više. Nejasno je i nedefinirano što znači točno «rodno izražavanje», ako ne i ponašanje koje graniči s

opscenim ponašanjem na *gay pride* paradama.

Što se tiče diskriminacije kod vjerskih zajednica, mišljenja smo da zadire u područje koje pripada isključivo crkvenoj jurisdikciji, ali je ionako u svom pokušaju regulacije nedostatno.

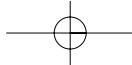
Simptomatično je da je pri oblikovanju ovog Prijedloga zakona, Ministarstvo obitelji koje je inicijator, surađivalo u najvećoj mjeri s manjinskim radikalnim organizacijama tipa «Iskorak», «Kontra», «Ženska mreža» «B.a.B.e.» i sličnim, u zanemarivoj mjeri s građanskim i vjerskim udrugama drugačijega svjetonazora. I tzv. ženske udruge su propustile priliku učiniti korak bliže u suzbijanju stvarne diskriminacije nad ženama koje žele više djece, npr. ili koje žele ostati duže uz svoju djecu nakon poroda. Nije provedena ni javna rasprava o tome, nego se

stječe dojam kako se pokušalo ubrzanim postupkom provući nešto što zaslužuje puno više rasprave i pozornosti.

Možemo konstatirati da se mivjernici i svi religiozni ljudi, koji su deklarirana većina u Lijepoj našoj, unatoč dobroj vjeri i povjerenju u one koje smo izabrali da u naše ime odlučuju, osjećamo diskriminirani od strane manjine. □

Izricanje negativnog vrijednosnog suda o nekom ponašanju može dovesti da se osoba koja prakticira takvo ponašanje osjeti diskriminiranom. Neće li ova nedorečenost dovesti do absurdne situacije u kojoj mogu biti diskriminirani oni koji navodno diskriminiraju svojim stavom ili izraženim mišljenjem?

Željka Marić

MARIJAPOLI

Ubrzani tempo života mnogo manje nego nekad ostavlja vremena za čovjekove duhovne potrebe, za izgradnju obiteljskog i zajedništva općenito. Zbog toga je Marijapoli ove godine bio najviše posjećen u subotu i nedjelju, jer u ponедjeljak i utorak je valjalo raditi. Pa ipak, i dva dana mogu biti jaki poticaj i mogućnost da se čovjek obnovi i novim snagama krene u svakodnevnicu.

A poticaja je doista bilo, i to mnogo!

Ljubav stvara dom bio je kut iz kojega je ovaj put sagledavan ljudski život. „Ljubav je sažetak kršćanskog zakona. Ako ljubimo postajemo drugi Isus, Isus u svemu što činimo. Tako naš život biva označen izvanrednim jedinstvom, privlačan i očaravačući“, rekla je Chiara Lubich.

Ljubav stvara sklad u ljudskim odnosima, odražava se i na našu vanjštinu, na okružje u kojem živimo, na uređenje naših kuća, gradova. O tome su prvi dan posvјedočili mladi druge, treće i četvrte generacije. U svijetu gdje nalaze malo ljepote i skla-

Đina
Perkov

TEŽNJA za skladom

Gradić Faro u Križevcima od 21. do 24. lipnja bio je domaćin Marijapoliju s gotovo 300 sudionika iz svih krajeva Hrvatske

da, oni osjećaju potrebu pokazati je i kroz svoje odijevanje. Obojimo naš grad, naslov je svjetske akcije treće generacije, a sastoji se u tome da svojom ljubavlju ožive zaboravljene kutke gradova. To mogu biti neuređene gradske površine, ali i zaboravljene osobe (u domovima za ostarjele, za napuštenu djecu, itd.)

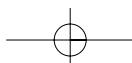
Da ljubav stvara dom možda je najočitije u obitelji. U stvari, čim izgovorimo riječ dom, mi ne mislimo na građevinu, nego na obitelj koja u njoj prebiva. Izraz dom podsjeća nas na mjesto gdje su naši korijeni, gdje se oblikovao naš osjećajni, kulturni i društveni identitet.

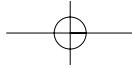
To je mjesto iz kojega smo jednoga dana krenuli u svijet. To je i kuća koja će prihvatići naš identitet, uskladen s identitetom druge osobe kada zasnujemo obitelj; kuća koja će biti izgrađena i namještena tako da može prihvatiti djecu koja će u njoj rasti, kao i posjete rodbine, prijatelja, susjeda.

Chiara kaže da kuća treba biti skladna, jer je učinak i odraz našega života u jedinstvu, stoga jednostavna, lijepa kao što je priroda koja je izraz genijalnosti Boga Stvoritelja. Težnju za skladom i ljepotom u obitelji izrazili su kroz svoje iskustvo Mirta i Toni Biba iz Zagreba.

Đina Perkov

Karizma jedinstva nije samo iznjedrila jednu novu duhovnost u Crkvi, nego je snažno utjecala na društvo i društvena događanja. Malo po malo se došlo do uvjerenja da ako živimo riječ Božju, ona je u stanju rasvijetliti i preobraziti čitavo društvo u njegovoj socijalnoj, ekonomskoj i političkoj dimenziji. Tako je nastao pokret Novo čovječanstvo, ogrankak Pokreta Fokolara koji okuplja osobe zauzete u društvu.

Iskustva o svom političkom zauzimanju na lokalnoj razini ispričala je Sanja Mališa, a liječnik Zdravko Vinković o djelovanju na svom radnom mjestu.

U ponedjeljak su nazočni mogli dublje utonuti u trostveni život. U svom je izlaganju Ivan Bregant istaknuo da se danas u Crkvi naglašava da Presveto Trostvo treba biti uzor svake zajednice, Crkve pa i društva na razini kulture, politike, ekonomije, itd., ali se dovoljno ne objašnjava što to znači, tj. kako

živjeti po uzoru na Presveto Trostvo. Ustvrdio je da je to jedna od izvanrednih novina koje je čovječanstvu donijela Chiara Lubich. Na samim počecima, a osobito u razdoblju rasvjetljenja 1949. godine, ona je naslutila cijelokupnu ljudsko-božansku stvarnost u perspektivi Trostva. Evo jednog ulomka iz teme: "Božji život je dinamika darivanja, zajedništva. U Trostvu je svatko ono što jest ostvarujući drugoga. Otac u Trostvu izvorom je vječne Ljubavi, On oduvijek rađa Sina. Ako bi se po absurdnoj pretpostavci Otac za trenutak prestao darivati u stvaranju Sina, više ne bi postojao ni Sin ni Otac, jer Otac je Otac samo u darivanju i uzajamnosti sa Sinom koji odgovara potpunim darivanjem Ocu u ljubavi i bezgraničnoj zahvalnosti.

sve više ono što jest, sretniji i bliži ostvarenju nauma koji Bog ima na svakim."

Ove su misli o izvanrednim darovima koji su nam dani ponijeli nazočne u kontemplaciju, ali su ih i potakle da ih odmah pretoče u praksi, ponijeti ozračjem koje se ostvarilo od prvoga dana, ali i konkretnim primjerima koje su nam nakon teme darovali svećenik Drago Petrović i Željka Marić.

Posjetivši Marijpoli posljednjeg dana, križevački vladika mons. Slavomir Miklovš izrazio je svoju radost rekavši da je na licima nazočnih vidio nebo te ih pozvao u nove pothvate - da budu svjetlo za druge.

Da Bog nije samo istina i dobrota, nego i ljepota, na Marijapoliju se moglo doživjeti osobito zbog njegove smješteneosti u gradić Faro, u kome je

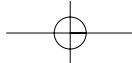
Ljubav je kreativna i stvara uvijek novi sklad koji se gradi kako kroz duboke razgovore i razmjenu razmišljanja, tako i kroz šetnje, igru i smijeh. Svega je toga na Marijapoliju bilo na pretek

(2) Božet

Mi odražavamo, štoviše sudjelujemo u toj dinamici ljubavi kada ne živimo egoistički sami za sebe, nego se darujemo drugima, tj. kada živimo tako da svaki bližnji kojeg susretnemo, svaki dio društva, svaka etnička skupina, svaki narod... postane

jedini zakon života uzajamna ljubav. A ona stvara uvijek novi sklad koji se gradi kako kroz duboke razgovore i razmjenu razmišljanja, tako i kroz šetnje, igru i smijeh. Svega je toga ovih dana doista bilo na pretek. □

U DUBINU

LJETO 1949.

U povijesti Pokreta fokolara 16. srpnja 1949. označava početak razdoblja rasvjetljenja u kojemu je Chiara Lubich dobila darove visoke kontemplacije. Evo kako je to opisao Igino Giordani – Foco, suutemeljitelj Pokreta kojemu je Chiara priopćavala te darove

Igino
Giordani
i
Chiara
Lubich

Po planinskim prijevojima, u sjenama borova, ispod stijena, pred svetim slikama ili u svetištima, Chiara je svojim sljedbenicima uvijek govorila o Bogu, o Djevici i o nadnaravnom životu. Nadnarav je bila njezina narav. Uvijek je živjela s Gospodinom, a to je bio učinak ljubavi u kojoj se izgradila.

Kada se odlazilo na izlete u prirodu, one alpske šume preobražavale su se u katedrale, planinski vrhunci izgledali su kao vrhovi svetih gradova, a cvijeće i trava su se obojili prisutnošću anđela i svetaca. Sve se kretalo u Bogu. Padale su barijere materijalnoga. I to je bio jedan oblik pomirenja sve-toga i profanoga. Uklanjajući ružno, zlo, nakazno, sa svih su se strana vraćale vrjednote lje-pote i života prirode, u svim svojim vidovima.

Njezini govor, kao i djela, bili su stalno oslobođanje od ostata-ka smrtnoga kako bi se vratila komunikacija naravnog s nadnaravnim, po sebi tako jednos-tavna, materije s duhom, zemlje s nebom. Bilo je to umnažanje životnih vrjednota na zemlji; otvaranje prijelaza prema raju.

Tom je uživanju doprinijela jedna planinska kućica u

Tonadico di Primiero, koju je Lia¹ dobila u nasljedstvo. Tamo su u srpnju 1949. na ljetovanje otišli Chiara, Foco i fokolarine. Željeli su se malo povući u osamu i tjelesno se odmoriti, nakon što su cijele godine radili i brinuli se za siromahe.

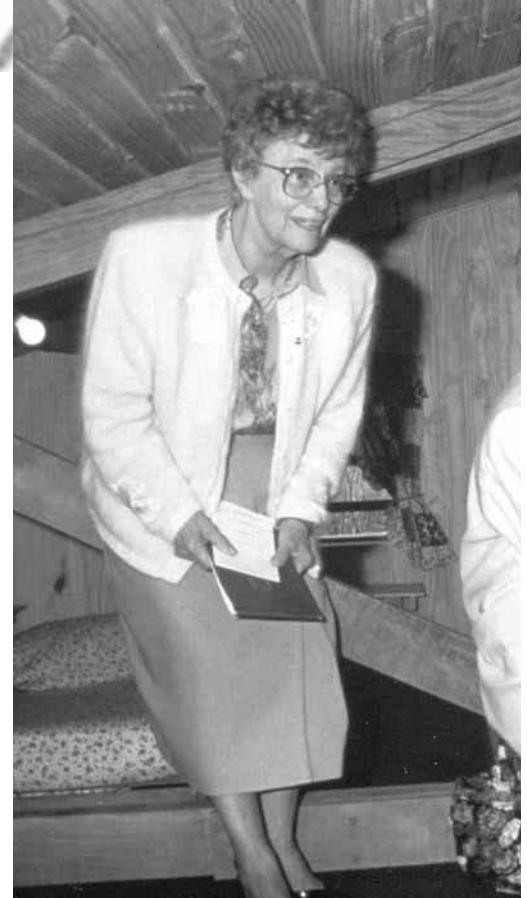
Kućica je imala sjenik do kojega se moglo doći drvenim ljestvama, a u prizemlju je bila soba s malom kuhinjom.

Gore su namjestili nekoliko preklopnih postelja i ormar koji su prenijeli uz pomoć kolotura. Bila je to njihova spavaća soba. Foco je otišao u hotel Orsinger, gdje je imao predavanje u jednoj kapucinskoj dvorani.

U kapucinskoj crkvi on se žarko želio vezati zavjetom poslušnosti, ali po Chiarinom mišljenju to nije bilo u duhu Fokolara. Predložila je da to radije bude savez jedinstva, a sastojao se u tome da na pričesti, nad njihovom ništavnošću, Isus u njoj sklopi savez s Isusom u njemu. Ujutro, na misi, za vrijeme pričesti, njih dvoje učinili su tako.

Za nju je to bio početak niza rasvjetljenja.

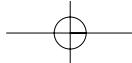
To ozračje raja na obroncima Dolomita izgledalo je ovako: Chiara je živjela samo od te

stvarnosti, izražene riječu Raj. Izgledalo joj je da je za nju i za sve samo to život, pravi život.

I dok je ona sve svoje ideale i perspektive sabirala u Raju, u rujnu je posljednji put u toj godini došao Foco. Zatekao ju je toliko uzdignutu u Bogu, toliko sabranu u svom nutarnjem životu, da se pobojavao za njezino zdravlje.

Pobojavao se. I nadošla mu je jedna misao. Jedne večeri dok su se vraćali iz borove šume, prolažeći slabo osvijetljenim puteljkom u društvu fokolarinka, ohrabri se i reče joj: "Chiara, oprosti što ti se obraćam kao čovjek koji se ne zna odvojiti od zemlje. Ti imaš obitelj, obitelj koja na zemlji ima puno posla, koja se treba mučiti i boriti za slavu Božju. Ne možeš je napustiti. Nisi li nas naučila da je najveća ljubav Isus Napušteni? Zbog Njega i s Njim, napusti sada Boga zbog Boga, Raj zbog zemlje, gdje možeš

arhiv VCCG

puno duša privesti k Bogu. Ostavi anđele i vradi se nama ljudima – iz ljubavi prema Napuštenom Isusu."

Chiara me ozbiljno saslušala. I budući da se uvek bila spremna žrtvovati za brata, puna tjeskobe briznula je u plač i zajukala: "Moram, dakle, napustiti Raj?"

"Da, Chiara, to od tebe traže tvoja djeca na zemlji."

Povukla se u sobu i, sama s Bogom, napisala onu ljubavnu izjavu koja je povelja fokolarina, bit njihove duhovnosti:

20.9. 1949.

Imam jednog jedinog Izabranika na Zemlji: Isusa raspetog i napuštenog. Nemam drugog Boga izvan njega.

U njemu je sav raj s Trojstvom i čitava Zemlja sa čovječanstvom.

Stoga ono što je *njegovo*, jest moje i ništa drugo.

A *njegova* je sveopća bol, dakle i moja.

Poći ću svijetom tražeći ga u svakom trenutku svoga života.

Ono što mi nanosi bol, jest *moje*.

Moja bol, koja me se kosnula u sadašnjosti. Moja bol duša koje su uz mene (baš to je moj Isus). *Moje* je sve ono što nije mir, radost, lijepo, ljupko, vedro... jednom riječju: ono što nije raj. Jer i ja imam svoj raj, ali onaj u srcu Izabranika mojeg. Ne poznajem drugog. I tako u godinama što mi preostaju; žeđajući za bolima, tjeskobama, očajanjima, rastancima, progonstvima, napuštenosti, zlostavljanjima, za svim onim... što je On, a On je grijeh, pakao.

Tako ću isušiti vodu patnje u mnogim srcima blizim, a po zajedništvu s Izabranikom svojim svemogućim, i u onim dalekim.

Proći ću kao vatrica koja sažije sve što ima pasti, a ostavlja samo istinu.

No, valja biti *kao On*: biti On u sadašnjem trenutku života².

Kako je rekla, tako je i učinila. Narednog jutra opet je prioruila ljubiti bližnjega (i to je karakteristično za Pokret) služeći jednoga po jednoga, nenavezano i bez interesa.

Takvu nenavezanost – bio je to božanski interes – ona je opisala u zapisu od 24. listopada 1949., u Rimu, kamo se vratila raditi.

Moramo raširiti srce po mjeri Isusovog srca. Koliki posao! No to je jedino potrebno. Kad je to učinjeno, sve je učinjeno. Radi se o tome da svakoga koji nam se približi ljubimo onako kako ga Bog ljubi. A budući da živimo u vremenu, ljubimo bližnjeg *jednog po jednog*, ne zadržavajući u srcu ostatke osjećaja prema bratu kojega smo susreli minutu prije. Ionako je u svima isti Isus kojega ljubimo. Međutim, zadržimo li nešto, znači da smo prijašnjeg brata ljubili radi sebe ili radi njega... ne radi Isusa. I u tome je nesreća.

Naš najvažniji čin jest sačuvati čistoću Božju, tj. sačuvati u srcu onaku ljubav kakvom Isus ljubi. Prema tome, da bismo bili čisti, ne treba lišiti srce i prigušiti u njemu ljubav. Treba ga raširiti prema Isusovom srcu i ljubiti sve. Pa kao što jedna sveta hostija od milijardi hostija na zemlji dostaje da bismo se nahranili Bogom, tako dostaje i jedan brat – onaj kojeg je volja Božja stavila uz nas – da bismo se pričestiti čovječanstvom koje je mistični Isus.

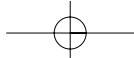
A pričestiti se bratom jest druga zapovijed, ona koja dolazi odmah iza ljubavi prema Bogu, kao njen izražaj³. □

Chiara Lubich s
prvim
fokolarinama,
inače rođenim
sestrama, Giselom
(lijevo) i
Ginettom (desno)
Calliari u
planinskoj kućici,
tzv. 'baiti
Paradiso', gdje su
prije mnogo
godina živjele
razdoblje
rasvjetljenja i
visoke
kontemplacije
nazvano Raj 1949.

¹ Lia Brunet, jedna od prvih Chiarinih sljedbenica, preminula 2005.

² Chiara Lubich, Vez svjetla, str. 76;

³ Ibid, str. 94.

CRKVA I KARIZME

Sada sve izgleda normalno. Pokreti mole jedni za druge, pozivaju povremeno utemeljitelje ili odgovorne za druge grupe na svoje susrete i slavlja. Ostvaruje se bratska gospoljubivost, otvaraju se kuće i centri onima kojima treba, a u sredstvima priopćavanja ima prostora za upoznavanje života i aktivnosti drugih. Štoviše, uključuju se ili pokreću zajedničke inicijative na crkvenoj i društvenoj razini. To su učinci odnosa među pokretima nastalima iz karizmi koje je Duh Sveti darovao ovom našem vremenu punom preobrazbi.

Već je na Drugom vatikanskom koncilu sazrijevala svijest da odnosi unutar Crkve trebaju biti prožeti većim zajedništvom. Bio je to znak vremena, a karizmatične osobe su uočile njegovu važnost i žurnost pri-

DESET GODINA zajedničkog hoda

Ivan Pavao II. je 30. svibnja 1998. po prvi put okupio različite crkvene stvarnosti proizišle iz novih karizama. Od tada je počeo hod bogat perspektivama, s već značajnim rezultatima

**Paolo
Loriga**

mjene. Među njima i Chiara Lubich, koja je još od pedesetih godina održavala vezu s drugim utemeljiteljima. Bio je to dalekovidan rad koji je u drugoj polovici devedesetih godina doveo do bližeg upoznavanja s Andreom Riccardijem iz Zajednice sv. 'Egidija' i Salvatorem Martinezom iz Obnove u Dušu. U tom kontekstu ostvaruje se velika intuicija pape Ivana Pavla II. On naziva pokrete i nove zajednice i prati ih s

velikim sudjelovanjem i otvorenom podrškom.

Da uoči Duhova je značajan korak na putu novih karizama. Gotovo 500 tisuća prisutnih i danas s ponosom znaju reći: "Bio sam tamo". To je bilo posebno poslijepodne, čak i za kardinala Ratzingera koji je kao papa rekao: "S ganućem se sjecam susreta od 30. svibnja 1998." Tadašnji Papa Poljak bio je svjestan problema i neprilika u procesu sazrijevanja novih

subjekata, pa je očistio teren od strahova i nedoumica: "Pokreti predstavljaju jedan od najznačajnijih plodova proljeća Crkve koje je Koncil već navijestio. Samo njihovo postojanje hvalospjev je jedinstvu u različitosti koje želi Duh Sveti i ono svjedoči. To je razlog zašto svaka od tih realnosti zasluzuje da je se vrjednuje." Rekao je i da su pokreti "providencijalni odgovor Duha na izazove trećeg tisućljeća".

Po mišljenju Pape, ovaj izljev Duha Sveoga imao je za cilj da se istaknu crte poslijekoncilske Crkve. "Više puta – rekao je – imao sam priliku naglasiti da u Crkvi nema suprotnosti niti sukoba između institucijske i karizmatične dimenzije, čiji su značajan izraz pokreti." Pojasnio je da su dvije dimenzije jednako bitne za božansku izgradnju Crkve koju je utemeljio Isus, jer zajedno doprinose uprisutnjenu Kristova otajstva i njegova spasenjskoga djela u svijetu." Njegove bremenite riječi ushićivale su mnoštvo. Među utemeljiteljima tom su prigodom uzeli riječ don Giussani, Kiko Argüello, Jean Vanier i Chiara Lubich, koja je Papi javno obećala: "Budući da je naša specifična karizma jedinstvo, želimo Vam zajamčiti da ćemo se založiti svim našim snagama kako bismo doprinijeli da se postigne puno zajedništvo među pokretima." Ivan Pavao

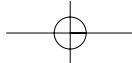
II. nije se ograničio na to da ohrabri skupine, nego im je dao i zadatok: "Danas počinje nova etapa, etapa crkvene zrelosti. To je izazov. Crkva očekuje od vas zrele plodove zajedništva i zalađanja." Od toga su dana na raznim kontinentima počele desetine susreta kako bi se na nacionalnoj i lokalnoj razini, s mjesnim biskupima, ponovilo izvanredno iskustvo Duhova na Trgu sv. Petra. Tako su nastali odnosi poštovanja i suradnje, na temelju autentičnog saveza uzajamne ljubavi kojega je Chiara predložila i sklopila ga s utemeljiteljima i odgovornima. Od tada je na razne načine uključen sve veći broj pokreta, među njima Obnova u duhu i Fokolari, Zajednica sv. Egidija i Schonstatt, Kursiljo i Legionari Kristovi, Zajednica Notre-Dame i Zajedništvo i oslobođenje. Ratzinger je upoznao i izbliza pratio fenomen pokreta. Kada su mnogi govorili o 'zimi' Crkve, on je na kongresu koji je prethodio danu uoči Duhova 1998. rekao: "Duh Sveti opet je zamolio za riječ". Ivan Pavao II. mu je povjerio glavno izlaganje na temu *Crkveni pokreti i njihovo mjesto u teologiji*. Pojasnio je da je misijsko poslanje teološka osnova pokreta u Crkvi. Ono prelazi granice lokalnih Crkava i proteže se do krajnjih granica zemlje, a to je poveznica s papinom službom. I kao papa Benedikt XVI. on nastavlja biti pozoran prema novim karizmama te 2006. godine uoči Duhova zakazuje novi susret s pokretima i zajednicama. Ponavlja se oduševljenje i prizori transparenata pojedinih skupina. "Vi pripadate životom ustrojstvu Crkve – istaknuo je tom prilikom i nastavio: Ona vam zahvaljuje za vaše misionarsko zalađanje i za formacijsko djelovanje." A zatim upućuje

poslanje: "Budite živi, slobodni i ujedinjeni". I zahtjev: "Molim vas da još više budete suradnici u papinoj apostolskoj službi".

Crkvenu zrelost tražio je Ivan Pavao II. 1998. Put je započet i ima rezultata. Potvrda je stigla od kardinala Rylka, predsjednika Papinskog vijeća za laike, kada je prije dvije godine na Svjetskom kongresu pokreta, razlučio tri najočitija znaka zrelosti: sve jače zajedništvo s Papom i biskupima te između različitih grupa; misionarski žar u službi evangelizacije Crkve; vjernost svojoj karizmi kao izvoru mladenačkog duha, koju treba zaštiti kod smjene generacija odgovornih. Prošlo je deset godina punih događanja. Terorizam i pojačani globalizacijski procesi, migracije i novi oblici siromaštva, društvena rascjepkanost i etički relativizam dotiču Crkvu, pozvanu da učini nešto prije svega kao zajednica u kojoj živi Uskrslji. Ivan Pavao II. upozoravao je da ljudi danas, možda ne uvijek svjesno, traže od vjernika ne samo da govore o Kristu, nego i da im ga na neki način pokažu. U tom zalađanju pokreti mogu biti "zdrava provokacija", kako bi rekao kardinal Rylko. Prije svega u današnjem društvu, gdje je snažno djelovanje suvremene kulture. Ali i unutar župa i biskupija, gdje se – kaže Rylko – može osjetiti umorno kršćanstvo i zatvorene zajednice." Rječit je naslov nadavno završenog seminara za biskupe u organizaciji Papinskog vijeća za laike, preuzet iz jedne rečenice Benedikta XVI.: "Tražim od vas da idete ususret pokretima s velikom ljubavlju".

Na temelju rastućeg zajedništva, čini se da pokreti mogu, u današnjem složenom i međuvisnom svijetu, ponuditi učinkovite evandeoske odgovore.

Benedikt XVI.
*nastavlja biti
pozoran prema
novim karizmama
te 2006. uoči
Duhova zakazuje
novi susret s
pokretima
i zajednicama.
Ponavlja se
oduševljenje
i prizori
transparenata
pojedinih
skupina.
"Vi pripadate
životom ustrojstvu
Crkve – istaknuo
je tom prilikom –
ona vam zahvaljuje
za vaše misionarsko
zalađanje i
za formacijsko
djelovanje."*

SVJEDOČANSTVO

Ivan i Teuta Rezo za sobom imaju četiri i pol godine zajedničkog života.
Na slici sa svoje dvije djevojčice Elizabetom i Veronikom.

Teuta i Ivan Rezo žive u naselju Antin, na otprilike pola puta između Osijeka i Vinkovaca, s njihove dvije djevojčice Elizabetom i Veronikom. Obitelj ima i nešto starije članove, Ivanove roditelje, koji žive zajedno s njima.

Teuta kaže da se svaki dan uče ljubavi jedni prema drugima, a činjenica da su tri generacije pod istim krovom je pravi izazov. Odnose unutar obitelji, a i šire, žele graditi na temeljima umijeća ljubavi i na načelu 'ljubi prvi'.

„Duhovnost jedinstva iz bližeg sam počela upoznavati preko Ivana“, pripovijeda Teuta i nastavlja: „Još prije vjenčanja odlazili smo na susrete, a i Ivan mi je pričao o Pokretu fokolara i o životu koji iz njega proizlazi. Bila sam fascinirana tim odnosima, skladom, a između ostalog i ljetopotom odijevanja. Bogatstvo boja i oblika što sam ga doživljavala na susretima pretapalo se i ostavljalo dojam ljepote, vredrine, sklada i otmjennosti, što se sve skupa uklapalo s osmjesima na licima tih osoba!“

Ovaj mladi bračni par za sobom ima četiri i pol godine zajedničkog života. Kažu da se kod njih sve odvija dosta intenzivno. „Ivan odlazi na posao u Osijek, a djevojčice zajedno s njim u vrtić. Često je službeno na putu. Kada dođe kući voli se opustiti radeći na zemlji, oko voćaka. Ja sam kod kuće, pišem radnju, čekam obitelj i ponekad bih htjela da smo više zajedno. Kada nas obuzme nestrpljivost, sebičnost, umor i kada mislimo prvo na sebe, zna doći i do sukoba. Tada uviđamo kako bez onoga 'ljubi prvi' i 'gledaj Isusa u drugome' ne bi išlo“, priznaje Teuta.

Kažu da su odmah doživjeli kako im odlasci na susrete puno znače i da bi bez njih teško mogli živjeti kršćanski poziv, kako osobno tako i kao obitelj.

Ivana
Šplajt

DJECI je ponekad lakše

Svaki dan je novi izazov za Teutu i Ivana koji svoju obitelj žele graditi na temeljima umijeća ljubavi

Ivan objašnjava što za njih znači staviti Boga na prvo mjesto. „Nastojimo vidjeti Isusa jedno u drugome, pa i onda kada je to teško i vrlo zahtjevno. Učiniti čin ljubavi i ljubiti prvi ponekad se čini pravi izazov, ali vrlo brzo dolaze plodovi takvog života, naši odnosi se obnavljaju i možemo uvijek iznova započeti ljubiti i prihvati jedni druge.

Zajednički odlazak na nedjelju misu pravi je događaj za sve nas. Osobito se tome raduju djevojčice jer tada ostavljamo sve, lijepo se oblačimo... sve postaje svečanije i zajedno idemo k Isusu.

Jedan smo dan, primjerice, iz njihovih usta sasvim spontano čuli pjesmicu 'jedan paketić, dva paketića, tisuć' darova za Isusa...' Često su je ponavljaše.

Iznenadilo nas je i to kako su vrlo brzo i rado usvojile mentalitet 'čina ljubavi'. O tome su čule na susretima i od svog bratića Stjepana i sestrične Marije, a mi smo im kod kuće nastojali na konkretnim primjerima pokazati što je to čin ljubavi."

Teuta pripovijeda još jednu zgodu s djevojčicama: „Jednom su se zajedno sladile keksima, ali u Elizabetinu rukicu stalo je više keksa nego u Veronikinu, tako da je Veronika ubrzo ostala bez keksa. Elizabeta me pogledala i veselo rekla: 'Mama ja ћu Veroniki dati svoj keks, učinila sam čin ljubavi!'

Iako je mlađa, Veronika je sve vrlo brzo shvatila. Jednoga dana dobila je na poklon mala kolica za bebe, a Elizabeta plastičnu gitaru. Svaka je ljubomorno držala svoju igračku, ali ubrzo su poželjele imati igračku one druge. Veronika je odjednom veselo uskliknula: 'Tata, mama ja sam učinila čin ljubavi, dala sam, Elizabeti kolica!'“

„Teuta i ja smo bili uvijek duboko dirnuti njihovom sprem-

nošću i spontanošću na takve korake ljubavi“, kaže Ivan, a Teuta potvrđuje: „Puno puta nas doista potaknu da pokušamo i mi jedno prema drugom činiti isto. Primjerice, kada drugi nije baš dobro raspoložen, nazvati ga, poželjeti dobro jutro, jer ujutro svi prebrzo odjurimo svatko na svoju dužnost... Zatim pohvaliti ručak, dati podršku drugome u njegovom poslu, iako ne moramo uvijek do kraja razumjeti zašto to drugi tako voli ili zašto ga to toliko okupira, biti zahvalan i to pokazati, kada on umjesto mene obavi kupovinu svih mogućih sitnica za kuću, znati i priznati da ga je to koštalo i vremena i dobre volje. Imati oči i vidjeti, barem s vremenom na vrijeme, da ima toliko toga dobrog u drugome, koji ti je darovan i za koga si se odlučio!

Gni se da to djeci ponekad ide puno lakše“, zaključuje Teuta.

Oboje potvrđuju da su sve svjesniji kako djeca odgajaju i potiču na dobro odrasle, roditelje, a to ih jako raduje. Spoznali su i to koliko je važno i dragocjeno pružiti djeci priliku i mogućnost da upijaju duh međusobne ljubavi, koji se tako

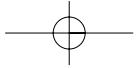
snažno može doživjeti na susretima, osobito na Marijapoliju!

Teuta zaključuje naglašavajući budnost koju je potrebno imati u zajedničkom životu. „Vidjeli smo kako moramo bdjeti nad našim odnosima, jer u trenu mogu biti narušeni, ponekad zbog nečega sasvim banalnoga. Jedan vikend kod nas u bili naši kumovi Melita i Slavko Kopilović sa svojom djećicom Anom i Martinom. Spremali smo tortu. Ja sam napravila svoj dio, a Ivan je trebao tortu ukrasiti šlagom i spremiti u hladnjak. Izašla sam iz kuhinje u dvorište i slučajno pogledala kroz prozor, kad ugledam tortu na podu. Ručica od poklopca se odvojila, a torta je Ivanu jednostavno ispala i preokrenula se. U trenu me uhvatila srdžba, no nije dugo trajalo. Slavko je već bio dotrčao i torta se odjednom opet našla u svom okviru, a on i Ivan su je ponovno ukrašavali i na kraju je izgledala još bolje nego prije. Slavkov čin ljubavi sve je pretvorio u radost. Kad samo pomislim da je to mogao biti razlog za svadu!!! A poslijepodne smo svi zajedno uživali u torti i slatko se smijali!“ □

Ivan i Teuta su sve svjesniji da djeca odgajaju i potiču na dobro odrasle, tj. roditelje. Spoznali su i to koliko je važno i dragocjeno pružiti djeci priliku i mogućnost da upijaju duh međusobne ljubavi, koji se tako snažno može doživjeti na susretima, osobito na Marijapoliju!

(2) Dina Perkov

SVJET MLADIH

Predsjednik
Odbora za
pripremu SDM
biskup Anthony
Colin Fisher
s mladim
Australcima
u Loretu, rujna
prošle godine

Naredni Svjetski dan mlađih (SDM) dovođi nas u neuobičajenu situaciju - pišu iz Novoga Zelanda – jer je ovaj dio svijeta u središtu pozornosti, ovaj dio diktira vrijeme i ima svakodnevne izravne prijenose. SDM koji je pred nama bit će najveličanstveniji događaj ikad održan u Australiji.“

Privući će preko 200 tisuća stranih posjetitelja, više nego Olimpijske igre 2000. Otkako je SDM ušao u završnu fazu tehničkih priprema, on već sada postaje ne samo vjerski, nego i društveni događaj. Istodobno raste iznenadenje i svijest o oduševljenju i radikalnosti mlađih, o privlačnoj snazi vjere. Pokret fokolara sa cijelom Crkvom u Oceaniji priprema se za ovaj

PREMA Sidneyju

**WYD
SYD 08**
world youth day sydney 2008

**Neven
Novak**

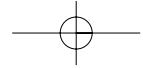
događaj. Animirat će jedan od mnogih festivala koji će okupiti tisuće mlađih prisutnih u Sidneyju, u očekivanju susreta s Benediktom XVI. Mladi Pokreta fokolara na festivalu imaju zadatku predstaviti svoj doprinos dijalogu s ljudima drugih religija i kultura.

Ali koja su očekivanja Sidneyja 2008? Odgovaraju troje mlađih Novozelandaca iz Pokreta.

"To je način da napravimo korak naprijed s Isusom i prema njemu", kaže katolkinja Vicki i nastavlja: „Za Svjetski dan mlađih

saznala sam malo prije održavanja posljednjeg SDM u Njemačkoj. S prijateljicom sam ga gledala preko interneta. Iako je veza bila spora i nismo mogli vidjeti mnogo, slike onih mlađih ljudi, njihova žara i duboke ljubavi prema Isusu duboko su se utisnule u mene. Sada želim sudjelovati u ovom Danu i to je dio moga zalaganja da slijedim Isusa u svemu što radim. Moj fizički odlazak na SDM vidim i kao znak nutarnjeg putovanja, jer to ovaj događaj postaje za mene, i kao znak životnog putovanja: putovanja prema Bogu." Leann je kineskog

podrijetla i nema vjerskih uvjerenja, ali su je privukli mlađi ljudi koji žive na taj način. Preko prijateljice je upoznala mlade Pokreta fokolara i čula za ovaj veliki događaj. "Odlučila sam na njemu sudjelovati, jer za mene je ovo velika prilika da upoznam ljude drugih kultura i da doživim žar mlađih ljudi diljem svijeta za ujedinjenim svijetom. Za mene je to i način da bolje upoznam i produbim smisao riječi 'ljubav'. Mislim da ljubav nema prepreka i da nije važno uvjerenje. Ljubav je nešto zajedničko ljudima cijelog svijeta."

Skupina mladih Australaca u pripremama na SDM

(3. arhiv CN)

I na kraju mladi baptist Andrew: "Nekoliko mjeseci hodam s Katie, koja je katolkinja. Glavni razlog sudjelovanja na Svjetskom danu mladih je to što želim, koliko je moguće, podijeliti i biti dio jednog jako važnog događaja na Katinom putu vjere. Osim toga, želim više upoznati Katoličku crkvu i vidjeti kako Bog u njoj djeluje. Da budem iskren, nikad nisam imao kontakt s tom Crkvom dok nisam susreo Katie. Sada to želim osobno doživjeti."

Ne samo u Sidneyju

Kako sudjelovati u svojoj zemlji Tema Svjetskog dana mladih "Primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci" (Dj 1,8) poziva mlade ljude na razmišljanje o velikom daru Duha Svetoga, o njegovom značenju u vlastitom osobnom i crkvenom životu, ali i o evangelizacijskom i misijskom poticaju prema svojim vršnjacima. U svojoj poruci pripreme za Sidney 2008. Papa je istaknuo: "Stoga su i danas potrebni Kristovi učenici koji neće štedjeti vremena i energije da bi služili evanđelju. Potrebni su mladi koji će dopustiti da u njima gori Božja ljubav i koji će velikodušno odgovoriti na nje-

gov snažan poziv kako su to učinili brojni mladi blaženici i sveci u prošlosti, a i u vremenima koja nam nisu tako daleka. Vi poznajete idealnosti, jezike, a također i rane, očekivanja a ujedno i želju za dobrim svojih vršnjaka..."

Oko 100 tisuća Australaca će sudjelovati na Svjetskom danu mladih, a i mnogi drugi će se zanimati za događaje organizirane u Sidneyju. Glavni događaji bit će misa otvorenja 15. srpnja koju će predvoditi nadbiskup Sydneya kardinal George Pell, Festivali

mladih koji će se održati od 16. do 18. srpnja. Posebno će biti važni trenuci s Benediktom XVI.: 17. srpnja Papa će doći u uvalu u Sidneyju uz svečanost dobrodošlice, 19. srpnja bit će bdjenje na hipodromu Randwick, a u nedjelju 20. srpnja, nakon uobičajene noći pod zvijezdama, završna misa.

Te će događaje, kao i uvijek, prenosići televizijske postaje cijelog svijeta. U mnogim će zemljama biti snimke prijenosa, s obzirom na razliku u vremenu od 9 sati.

Pogled na Sidney, mjesto održavanja Svjetskog dana mladih 2008.

SVIJET MLADIH

CHIARA LUCE BADANO

Sveti otac Benedikt XVI. odobrio je 3. srpnja dekret Kongregacije za kauze svetaca kojim se potvrđuju herojske krještovi Chiare Badano¹. U skladu s uobičajenom procedurom procesa za proglašenje blaženima ova mlada službenica Božja došla je do etape koja neposredno prethodi proglašenju blaženom, nakon što bude priznata autentičnost jednoga čuda.

Time je Papa potvrdio da je herojstvo moguće u dobi od 18 godina.

Chiara Luce je završila svoj zemaljski put 7. listopada 1990., nakon dvije godine duge i bolne bolesti, tumora kostiju, koja joj je postupno oduzimala snage, ali ne i životnu radost. Tu je radost pridobivala herojstvom.

□

1 Knjižica u izdanju Novoga svijeta, M. Zanzucchi, *Ja imam sve, 18 godina Chiare Luce*

MEĐUNARODNO LOGOROVANJE u gradiću Faro

Od 5. do 9. kolovoza u gradiću Faro u Križevcima održat će se međunarodno logorovanje sjemeništaraca povezanih s Pokretom fokolara,
a od 12. do 22. kolovoza škola i radni kamp bogoslova

18. kolovoza u popodnevnim satima
bogoslovi priređuju

OTVORENI DAN

za sve sjemeništarce, bogoslove i ostale koji žele
izbliza upoznati njihov život

Tko su sjemeništarci i bogoslovi Pokreta fokolara?

Svećeničko zvanje nije samačko, pustinjačko zvanje, nego zvanje koje se živi u zajedništvu: živi se za druge u velikoj obitelji. Ja mislim da vas duhovnost Pokreta fokolara vrlo dobro priprema za to zvanje.

To su riječi Ivana Pavla II. upućene bogoslovima povezanim s Pokretom fokolara 29. 12. 1994.

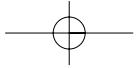
Bogoslovi koji usvajaju duhovnost jedinstva procvalu u Pokretu fokolara duboko su sjedinjeni sa svojim utemeljiteljima i potpuno uključeni u život na bogosloviji, a u idealu jedinstva pronalaze ključ kako radosno i poletno odgovoriti na poziv.

Duhovnost jedinstva im osobito pomaže:

- izabrati Boga za temelj svoga života i za temelj svećeništva;
- živjeti riječ Božju da bi je potom mogli naviještati kao vjerodostojni svjedoci;
- uskladiti svoj život s Isusom Raspetim i Napuštenim kao uzorom svećenika;
- biti graditelji jedinstva, u bogosloviji i u svojoj biskupiji;
- biti otvoreni svima živeći umijeće ljubavi proizшло iz evanđelja.

Svi zainteresirani sudjelovati na Otvorenom danu mogu se prijaviti na tel. 098 326 994

NA CILJU

Koliko dugo je Pokret folikola prisutan u južnoj Hrvatskoj, toliko je u njemu bila prisutna i Ruža Tomasović, rodom iz malenog naselja Kučići kraj Omiša. Tu skrovitu i tihu ženu, krhka zdravljala ali iznimne duhovne svježine, susret s Isusom 23. svibnja ove godine sigurno nije zatekao nespremnom. Živjela je za taj trenutak.

Sjećam se da mi je prije podosta godina, putujući na jedan susret, tihom pripomenula: „Možda će mi to biti zadnji“. Te su mi riječi zvučale daleko od stvarnosti pa sam je pokušala razuvjeriti od takve pomisli. I doista, prošlo je mnogo godina od te zgode, mnogo putovanja na razne susrete i sjećanja na te riječi. No Ruža nije izgubila iz vida cilj, pripremala se za njega.

Rodjena je u brojnoj vjerničkoj obitelji, u kojoj je jedan brat postao svećenik. Svojih trideset godina provela je s njim na raznim župama, u teškim godinama komunističkog režima. A nakon što se brat preselio u nebo, ona se kao kći Marijina povezala s Djelom Marijinim, znala je reći. Tu je pronašla nešto što u svih tih trideset godina nije, a to je otkriće da je Bog ljubav i da osobno ljubi svako stvorenje. Na sve je načine produbila svoju vjeru. Oduševljavale su je knjige Chiare Lubich i zajedništvo što ga je doživljavala na susretima velike obitelji, u kojoj je uskoro našla i svoje mjesto kao volonterka.

Stalno se nastanila u Splitu, a svi koji su s njom dijelili avanturu jedinstva puno su puta doživjeli njezinu opipljivu ljubav. Koliko je puta znala iznenaditi malim poklonom, telefonskim pozivom, ili je ponudila svoje krojačke sposobnosti. Uvijek je bila u stavu služenja i poniznosti. Tako je

Gisela Aranđoš

POSLJEDNJI put

Ruža je živjela svoj život ne gubeći iz vida cilj

bilo i u trenucima kušnji, za koje nam je kasnije rekla: „*Bilo je to razdoblje duhovne kušnje, ali kada sam čula za Chiaru Luce Badano¹, sve se u meni promjenilo, nestao je osjećaj tjeskobe, darovala sam sve Isusu napuštenom. I još danas sam mirna*“.

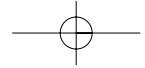
Ruža nikad nije zaboravila susret s Chiarom Lubich u zagrebačkoj katedrali 1999., a pogled usmjeren njoj zauvijek joj se utisnuo u dušu. Govorila je: „*Chiara je sunce koje sjaji u ovom mračnom svijetu*“.

Možda je plod tog dubokog duhovnog jedinstva s njom bilo upravo onih nekoliko mudrih

riječi što ih je znala uputiti onome tko ih je bio spreman slušati; ili njezin pogled u kome se istodobno odražavala radost i nestošnost djevojčice kao i zrelost žene. Ruža je zračila ljetopom i jedne i druge. Moglo se to primijetiti i na Marijopoliju u Vepricu, gdje su se mnogi posljednji put susreli s njom. Iz zemaljskog Marijinog grada Ruža se nakon kraćeg boravka u bolnici, mjesec dana kasnije, preselila u nebeski u 84. godini života. Baš kao prava kći Marijina!

□
1 M. Zanzucchi, Ja imam sve – 18 godina
Chiare Luce, Novi svijet 2004.

**Đina
Perkov**

RAZGOVORI

OBITELJ

ZAR JE ženidba nužna?

Katolička crkva drži da zajednice koje se ne temelje na sakramentu braka predstavljaju pravu prijetnju opstanku društva. Čijenice, međutim, potvrđuju da je civilni suživot najsmireniji i najskladniji upravo u državama u kojima je institucija braka manjinska institucija (primjerice u skandinavskim zemljama). Možda nešto drugo uistinu ugrožava društvo?

Antun

Stječe se dojam kako – što smo sjevernije, ima sve manje katolika, a više slobodoumlja. U skandinavskim zemljama, koje navodite kao primjer, kulturološki je sustav usmjeren golemom tržištu pojedinca koji se želi osloboditi svih odnosa i veza. Statistički je potvrđeno da je u tim zemljama najveći broj djece iz rastavljenih i ponovno sklopljenih zajednica. U Švedskoj se 55,4 posto djece rađa izvan braka (*Evolucija obitelji u Europi*, 2007.). Žene uživaju u različitim povlasticama, osobito zaposlene, ali postavlja se pitanje kako rastu njihova djeca?

Leo i Toos van den Broek, sa Sveučilišta u Nijmegenu – koje sam zamolio za mišljenje, objasnili su mi da se društvo nastoji prilagoditi novim oblicima obitelji. Razvijen je visok stupanj individualizma koji ugrožava druženje i vodi u osamljenost.

Društvena rascjepkanost stvara nesigurnost i osjećaj egzistencijalne ispravnosti.

Na sastanku Europske unije o obitelji u Beču brojne analize – poput alarmantnog izvješća o samoubojstvima mladih u srednjoj i sjevernoj Europi – navode na zaključak da se obitelji mora pružiti mogućnost da obavlja svoju naravnu dužnost rađanja i odgajanja djece.

Dakako, poznato je da su potrebe društva brojne. Postoji li opravdana zabrinutost za brak? Ulaganje jednih u druge s povjerenjem temelj je suživota – objašnjava Attilio Danese u časopisu *Perspektiva – osoba*.

Kad bi sve stranke izgubile povjerenje u neku banku, ona bi istoga trenutka propala. Isto bi se dogodilo i sa školom, župom, gradom, državom... Možemo reći da su supružnici, na neki način, neprekidni graditelji društva. Stoga samosvijest i povezanost obitelji mora rasti, društvo je mora sve više podržavati jer pred njim supružnici sklapaju savez i njemu osiguravaju ljudski kapital – sigurnost sutrašnjice. Ako je obitelj zdrava, ona postaje školom članova društva. Iskustvo vjernosti i sklada među roditeljima preduvjet je za razvitak urođenih ljudskih vrijednosti: poštovanja osobe, poštenja, pravednosti, nastojanja za zajedničko dobro, velikodušnosti, altruizma, pozornosti za najslabije.

Familyfest 2005. koji se istodobno održavao u raznim dijelovima svijeta, pa i u Norveškoj, potvrđio je da je ljubav bez granica jedina garancija za održivu sutrašnjicu, pravu slobodu i razvitak.

L. G. Magri

DJECA

Moj desetogodišnji sin nerado uči, ne voli pisati domaću zadaću, ali isto tako nerado čini sve ostalo što se od njega traži. Bezvoljan je i ne zalaže se. Što učiniti kako bih mu pomogla?

Valerija

Roditelji mi često postavljaju to pitanje. Pojam zalaganja obično poistovjećujemo s vlastitim idealima, poslom, odnosom s ljudima i sposobnošću da ostanemo dosljedni u ostvarivanju započetih aktivnosti.

Ako, zatim, započeti posao zahtjeva mnogo vremena za dovršenje, od nas se zahtjeva upornost i volja, napor u svladavanju prepreka, a ponekad i odricanje od zabava i stvari koje su nam drage.

Stoga zalaganje podrazumijeva motivaciju i vježbu.

Moji se roditelji drže nekih običaja koji meni ništa ne znače. Primjerice, uvjereni su da netko može odrediti što jest, a što nije istina. Kako bi me u to uvjerili, zatrpuvaju me knjigama najpoznatijih stručnjaka.

Vjerojatno nisu svjesni da se stvari mijenjaju i da ljudi sami moraju odlučiti što je istina, a što nije! »Pali su s neba« kad sam im rekao da se danas u Wikipediji mogu pronaći objašnjenja za sve, a, ovisno o novim spoznajama, istina se može mijenjati iz dana u dan.

A.M.

I ja sam, poput tvojih roditelja, odrastao uz knjige, ali vrlo rado surfam internetom i služim se golemim bogatstvom koje on nudi, uključujući u to, naravno, i Wikipediju – poznatu on line enciklopediju, objavljenu na više

ZALAGANJE

ma da se samo snalazi u životu, razgovarajući s njim o izborima koje činimo u životu, ali – kad je potrebno – i zapovijedajući.

Što možemo učiniti kako bismo djeci pomogli da se ne boje obveza?

Ponajprije, pomažemo im vlastitim primjerom. Primjerice, kad započnemo s nekom aktivnošću, ne smijemo odustati prije kraja već moramo nastojati dovršiti je, ne skrivajući pritom radost zbog uspjeha.

Osim toga, vrlo je važno omogućiti djeci i mladima da rade sami. Ako, primjerice, dijete započne slagati puzzle, ili započne s nekim poslom, potičimo ga da ga i dovrši te

osjeti radost zbog postignutog cilja. Tako će naučiti samostalno procjenjivati i donositi realne ocjene.

Ako se upiše na nekakav tečaj, počne se baviti nekom sportskom aktivnošću, ili slično, pa nakon nekog vremena otkrije da mu se ne sviđa, potrebno ga je ohrabriti da nastavi jer će se stvari sigurno promijeniti kad se malo priлагodi i upozna ljude i okružje.

Veliki grčki filozof, Aristotel, dokazao je veličinu svojega učenja rekavši da se navika stvara ponavljanjem. Kako bi bilo lijepo kad bismo to primijenili u ljubavi prema drugim ljudima!

E. Aceti

Kad je riječ o motivaciji, vrlo je važno pohvaliti dijete svaki put kad ostvari nešto važno – kako bi osjetilo da ste uz njega i da ga prihvataće takvim kakvo je.

Uvježbavat ćete njegovu usmjernost neprekidnim poticajima.

MLADI

KOJA istina?

od 100 jezika, s više od 60 milijuna posjetitelja dnevno. Pravilo Wikipedije je neutralan svjetonazor, a obilježje otvorenost pri-nosima svih ljudi, što objašnjava učestale promjene u tekstovima. Upitno je koliko povjerenja možemo imati u nju. U prilog tomu govorи i činjenica što je njezin suutemeljitelj Larry Sanger pokrenuo novu enciklopediju na webu – koju uređuju sposobljeni ljudi, a provjerava-ju stručnjaci. Ali, prijeđimo na srž problema. Uvjeren sam da mišljenje pojedinca ne može biti mjerilo određivanja istinitosti nečega. Kad bi bilo tako, imali bismo promjenjive, proturječne istine u kojima se ne razmišlja o složenosti situacija. Bilo bi to

kao da čovjek podje na put bez programa i cilja. Činjenica da mnogi izražavaju istu tvrdnju ne čini je stopostotno istinitom. A što je još važnije, ne govori ništa o njezinoj vrijednosti. Primjerice, držati neko ponašanje normalnim samo zato što je statistički učestalo – nije ispravno jer to ga ne čini automatski i pozitivnim.

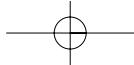
Nastojanje za zauzimanjem neutralnoga stava prihvataljivo je ako se želi istaknuti da ne postoji nikakva želja za zauzimanjem neprijateljskoga stava prema svima koji misle

drukčije od nas. No, možemo li zauzeti neutralan stav prema nečemu što želimo znanstveno dokazati? Sigurno je to nemoguće u izražavanju apstraktnih misli ili složenih stvarnosti. Ako, primjerice, moramo izraziti što je poštjenje, iskrenost, ljubav, učinit ćemo to polazeći od točno određenih stavova, od osnovnoga pogleda na čovjeka i svijet.

F. Chatel

(3) arhiv C&S

TEOLOG

»Sakramenti služe da nam donesu mir. Ne čini li vam se da, uporno zagovarači nerazrješivost braka, činimo taj sakrament izvorom očaja?«

Čitatelj

Uvjeren sam da će se vaše poteškoće i strah rasplinuti ako pokušamo brak promotriti iz drugoga kuta. Kao što sam već više puta objašnjavao, kršćansko poimanje braka polazi od Božjega nauma sa supružnicima. Muškarac i žena u braku nisu dva meteora koji se slučajno, pukim – manje ili više sretnim – slučajem nađu jedan uz drugoga, već su dvije osobe koje je – iako spletom različitih okolnosti – Bog pozvao ostvariti potpuno i životno zajedništvo, tj. da postanu odsjajem i oruđem njegove ljubavi. Sakramentalna narav kršćanskog braka ponajprije je u činjenici da Bog želi na supružnike izliti svoju milost, služeći se upravo njima. Oni jedno drugomu postaju darom u najdubljem smislu riječi – ne samo po sposobnostima svojega uma i srca već – i ponajprije – jer se Bog želi poslužiti njima, njihovim odnosom (u koji se i On uključuje), kako bi ih uzdignuo na razinu darivanja koje će sve više sličiti Kristovu darivanju nama.

Kada tako razmišljamo, postaje jasno kako je kršćanska bračna ljubav daleko od gušenja i podcenjivanja ovozemnih vrijednosti braka. Upotpunjuje ih i uzdiže na puno višu razinu na kojoj se supružnici otvaraju jedno u drugomu, darujući jedno drugomu bogatstva prirode i milosti koja je Bog u njih položio. Zajedno se otvaraju naumu Božjem – kako bi služili životu koji on daruje.

Što više bračni par budemo

NERAZRJEŠIVOST – izvor mira ili nemira?

promatrati u takvom svjetlu, svjesni sve većih poteškoća koje suvremeni život donosi, uvjerit ćemo se u golemu važnost pripreme za brak. Bračne krovne jasno potvrđuju da uspjeh para uvelike ovisi o uzajamnom poznavanju ili o dubokom,

arhiv CN

iskrenom zajedništvu koje se uspostavlja od samog početka. Čini se sve iluzornijim nadati se da će se dijalog uspostaviti u budućnosti, ako nije bio započet na vrijeme.

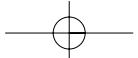
Vrlo je vjerojatno da će se bračni suživot nastaviti snagom inercije, ali bit će dostatna tek jedna veća poteškoća kako bi se pokazala krhkost temelja na kojima počiva.

Osim toga, suvišno je podsjećati na to da je bračna ljubav stvarnost koju treba hraniti i dan za danom obnavljati jer joj inače prijeti opasnost da se ohladi i umre. Odatle proizlazi potreba za tim da supružnici

nauče uvijek iznova započinjati, liječeći odmah i najmanje pukotine, izazvane neizbjegljivim sukobima mentaliteta i temperamenata, iskreno uzajamno oprštajući jedno drugomu, gledajući se uvijek novim očima – kao kad su se upoznali. Osobito moraju budno paziti na to da njihova ljubav s vremenom postane sve čistijom. Poznato je da suživot najviše iscrpljuju sebične navike i sklonost ka izolaciji – koje se neizbjegljivo uvlače u svakidašnji život. Ako prihvativimo te pretpostavke, ne bi trebalo biti teško shvatiti da prava ljubav potiče supružnika da održi bračno zajedništvo i onda kad se osjeća samim. U tako složenom životu i u tako teškom svijetu, punom problema, suprotnosti i napetosti poput današnjih, može se dogoditi da jedan od supružnika iznevjeri drugoga. To je nedvojbeno vrlo bolno i traumatično za drugoga. Unatoč svemu, ako se drugi hrani kršćanskim duhom, ne bi mu trebalo biti teško pomoći supružniku u poteškoći, posebice razumijevanjem i oprštanjem, a zatim i nastojanjem da otkrije duboke razloge i pokuša riješiti ono što ovisi o njemu.

Sigurno ste i sami zamjetili da je riječ o mentalitetu koji se često razlikuje od mentaliteta okružja u kojem živimo. Ali, onoliko koliko uspijemo, osjetiti ćemo i neki novi, istinski, trajniji i konstruktivniji mir. Mir koji nam Isus želi darovati po sakramentima.

G. Rocca

CRTICE IZ SVAKODNEVICE

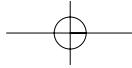
Vrijeme je ugodno, toplo, vrućine nam već dahću za vratom, osjećamo ih pod neprikladnom odjećom, u pretjerano ugrijanim automobilima, u zapuhu iz autobusa prekrcanoga ljudskom nervozom i profumima. Grad će domalo uskuhati, pretvoriti se u lonac. Ljetne bašte trogirskega restorana i konoba već su prostrle svoje tavaje, uslužni konočari nas uljedno pozdravljaju, nude svoju ljetnu, uštirkano - šik varijantu kao garanciju za kvalitetu usluge i menija. Već vonja iz kuhinja, već se iz ostakljenih hladnjaka trse razapljeni zubaci i škarpine što su skončali u po posljednjega daha, a s butelja kvalitetnih vina prašinu brišu još uvijek nezaposleni konobari. Ali uvijek netko zaluta. Turizam nas mijenja, turizam nas osvaja, turizam nas prosvjetjava... Ljeti se grad pretvara u šarenu tezgu s koje nam se ruga pozamašna hrpa loših suvenira i turističkih pamfleta, gomila sjajnih kartolini s kojih žmirkaju izmrvareni tovari – pozeri, tužna

GRAD zvan čežnja

pogleda i pogažena magareća dostojanstva, malezijske školjke, indonezijski volci i periske, ispolirani i lakirani... Kad bi se sad utopili u ogorčenju nad bagatelizacijom i globalizacijom koje tako moćno razaraju naše tradicionalne vrijednosti, promaklo bi nam puno toga lijepoga što pulsira u krvotoku ovoga grada. Tržnica je još zadržala svoje autentične mirise, lica starih prodavačica su još uvijek, poput prošlosti koju u sebi nose, nedokučiva i sjenovita, a anđeli su na svakom kutu, samo dobro pogledajte. Kamen skriva tajne plavih putova mora, a more mimikriju kamena. Grad. Mali, veliki, ponosan, otužan... pomalo nestvaran. U jednom dijelu dana čas smo u sjeni njegova veličanstva, njegove gordosti, a u drugom on je pod nama, mi smo u središtu, obasjani podnevnim suncem, glavni. Jednom davno, u Rimu, jedna stara prosjakinja, gatar, s vrata mi je otrgnula zlatnu kadenicu s privjeskom, tatin poklon s nekog dalekog vijada, ali joj je ispaо iz ruke i nekako ga dohvatih. Bježeći od nje, čula sam kako sipa gomilu kletvi na mojejadno i prestravljenobiće, puno nesigurnosti i predrasuda. Taj dan je Papa Ivan Pavao II slomio nogu, a ja sam uz sve to izgubila i sto tisuća lira. Lik i riječi stare ciganke bi zasigurno obilježilo sljedećih deset godina mog ne baš osobito uspješnog života da potom ne vidjeh nešto najveličanstvenije u životu, Sikstinsku kapelu, buđenje zore na Koloseumu, Palatinum okupan u narančastoj svjetlosti prohладnog proljetnog jutra, veličanstveni Rim... Novca je još ostalo za vlak do Ancone, brod do Splita i jednu, koliko se sjećam, ne baš lošu kavu. I vremena za još jednom vidjeti Piazzu di Spagna. Jela sam kad sam stigla doma, sutra. A i taj zlatni lančić još uvijek imam...

Paola
Glavuric

INTERVJU

Pomoćni kaldejski biskup mons. Shlemon Warduni na terasi Papinskog zavoda "Propaganda fide" u Rimu, gdje je dao ovaj intervju

sigurni da ćete se živi vratiti kući, tražit ćete dom drugdje.

Kako stanovništvo gleda na prisutnost američkih trupa u Iraku?

Svakako ne pozitivno. Ljudi pažljivo nastoje izbjegavati kontakte s okupatorskim vojnicima. Međutim, trebalo bi poboljšati infrastrukturu, praktično pomažati, izboljšati sigurnosne standarde. Ali to se ne radi.

BISKUP koji nikad ne popušta

Pomoćni katolički kaldejski biskup u Bagdadu mons. Shlemon Warduni govori o velikim teškoćama građana i kršćanske zajednice u Iraku, ali i o dijalogu i nadi, usprkos svemu

Michele Zanzucchi

Upoznao sam ga neposredno nakon američkog napada na Irak, 2003. godine. Danas pred sobom vidim čovjeka pogodena patnjom. Manje je optimist nego tada, ali uvijek svoje odgovore završava spominjući nadu. Jednostavnim jezikom pastira, bez traga mržnje, pripovijeda o drami jednoga naroda i o tragediji kršćana.

Danas se nažalost malo govori o Iraku, zbog nepromijenjene vojne situacije ili zbog namjernog psihoškog potiskivanja u zaborav. Zanemaruje se pokušaj privatizacije nafte koja paradoksalno i dalje nedostaje, dok kamikaze, među njima i mentalno onesposobljeni, i dalje poduzimaju samoubilačke napade, a lokalni političari ne uspijevaju obuzdati utjecaj moćnika, blizih i dalekih... Novi svijet želi uprijeti prstom u ovu ranu, jer smatra da se ne može napustiti ovaj patnički narod sa obala Tigrisa i Eufrata.

Mons. Warduni, kako danas opisati situaciju u Iraku?

Nije nikako dobra, stalno se pogoršava. Već pet godina nije bilo napretka prema miru i sigurnosti. Od pada Sadama Huseina životni uvjeti u Iraku nisu se popravili. Znakovi smirivanja sukoba još se ne naziru. I što se tiče infrastrukture, stanje je loše. Struje nema ni po deset-dvadeset sati na dan, nema ni plina, iako Irak pliva na nafti. A životni troškovi povećavaju se iz dana u dan. No najgora stvar su otmice, autobombe i kamikaze. Otmice ponižavaju ljudi. Puno puta otmičari zahtijevaju ogromne otkupnine, bez sigurnosti da će oslobođiti taoce. Mi smo očekivali napredak, mir, slobodu, demokraciju, a od svega toga nemamo ništa. Jedina je nada u Gospodina, jer samo On može prosvijetliti umove vladara da traže putove kako izaći iz kaosa, da ohrabruju građane Iraka da ostanu u domovini. Jer ako niste

Da li terorizam dolazi samo izvana?

Dolazio je iz inozemstva. Već dugo je to međunarodni problem. Ali to je i unutrašnje pitanje. Kad se uhite skupine terorista, njihov je identitet uvijek inozemni i irački, zajedno.

Što reći o beskonačnim napetostima između sunita i šiita?

Postoje, i te kako, zbog interesa za vlašću. Odnosi su nedvojbeno napeti, ali molimo samo da Gospodin dade snage svima da mogu voditi dijalog i konačno riješiti probleme ljudima preko otvorene rasprave, te se tako usmjeriti prema zajedničkom dobru.

U najvećoj su opasnosti uviјek i u svakom slučaju djeca...

U toj kaotičnoj situaciji maleni odrastaju u strahu, često rastu s deformacijama, pogadaju ih neizlječive bolesti sumnjiva

podrijetla, a situaciju otežava veliki nedostatak liječnika. Mnogi od njih su pobegli jer im se prijetilo ili su bili maltretirani, neki su ubijeni ili oteti. Škole su otvorene usprkos svemu, ali opasnost je stalna. Imali smo puno dječjih vrtića, sada ih je vrlo malo.

Dakle, povjerenje u Boga, ali ne i u ljudi?

Do sada smo se uzdali samo u Boga, jer nismo primijetili nijedan odlučan napor za mir u Iraku. Potreban je kršćanski duh uzajamne ljubavi. Treba htjeti dobro drugoga kao i svoje, ljubiti drugoga kao sebe samoga. To baš nedostaje.

Kršćanska zajednica i dalje se smanjuje...

Kršćanska zajednica je u nevolji ni više ni manje nego sav irački narod. Preživljava se gotovo čudom. Ali obzirom na mali broj kršćana, zajednica još više trpi zbog poteškoća, osobito kad dođe do otmica svećenika ili biskupa. Zato se broj kršćana

i dalje nezaustavljivo smanjuje, smatra se da se njihov broj prepolovio, iako ne znamo točne brojeve iseljavanja. Mnogi se sklanjaju na sjever, ali većina traži utočište u drugim zemljama. Sve do prije nekoliko mjeseci iseljavanje je bilo nametnuto i zbog prijetnji onih koji su nas htjeli istjerati. "Morate napustiti dom, morate postati muslimani, morate platiti otkupninu, morate nam dati vaše kćeri..." Prava tragedija. Sada je taj pritisak smanjen, ali se iseljavanje nastavlja. Ako se situacija ne riješi, postoji stvarna opasnost da u Iraku ne ostanu kršćani.

Sudjeluju li ljudi na liturgijskim slavlјima?

Da, ljudi dolaze na misu, osobito za blagdane. Naravno, moramo biti oprezni: nema više noćnih obreda, nema vjerskih manifestacija izvan crkava. Sve se i dalje odvija uobičajeno, svi vjerski obredi... Naravno, po-malo smo Crkva u katakombara, ali ne popuštamo strahu.

Postoji li i kod vas, kao i u drugim muslimanskim zemljama, problem sekta protestantskog podrijetla?

Veliki problem predstavljaju vjerske formacije koje se nazivaju protestantskim, one sekete koje nastoje privući ljudе materijalom pomoći, uz pomoćnike Iračane. To jako iritira muslimane, osobito zato što dolaze iz SAD-a.

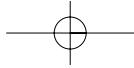
Kako ste doživjeli ubojstvo mons. Rabhoa?

Iskusio sam veliku bol, ogromnu tugu. Vrlo sam ga dobro poznavao, bio mi je brat. Godine 1954. zajedno smo ušli u sjemenište i šest godina zajedno studirali, sve dok nisam došao na studij u Rim. Godine 2001. zajedno smo zaređeni za biskupe. Bio sam zadužen pratiti pregovore za njegovo oslobođanje. Prava muka. Imao je teške srčane probleme, a nisu mu dani pravi lijekovi, pa je zato umro prirodnom smrću, iako je, naravno, smrt prouzročilo uskraćivanje terapije. Znam sa sigurnošću da nije želio da se plati za njegovo oslobođenje. I ja to stalno ponavljam: u slučaju da me otmu, ne treba plaćati. Ali ako se ne vode pregovori, svi protestiraju. Na žalost, ovaj put je loše završilo, vrlo loše, riskirali smo da nećemo dobiti niti njegovo tijelo. S druge strane, sada nam je utjeha to da imamo

Napad na crkvu svetog Mateja u Bagdadu godine 2004. Od tada se u Iraku na metu našlo na desetke crkava raznih obreda

(2) arhiv C.N.

BISKUP KOJI NIKAD NE POPUŠTA

Pogreb nadbiskupa Paulosa Faraja Rahho 4. ožujka blizu Mosula, na sjeveru Iraka. U Mosulu i okolicu koncentriran je veliki dio iračkih kršćana, osobito onih koji su posljednjih godina pobjegli iz glavnoga grada

gore još jednu čistu dušu, zaštitnika na nebu koji moli za nas, jer doista je bio čovjek koji je sve dao Gospodinu. Volio je reći: "Mi i muslimani smo braća". To ponavljam i ja.

Kako izgleda jedan Vaš dan?

Stalno primam ljudе koji trebaju pomoć – za operativne zahvate, za plaćanje stanařine, za školovanje – i svaki dan imam misu za narod. Izlazim često, da bih se sreto s ljudima kojima sam potreban, bez pratrue, jer je mnogo opasnije kretati se s pratnjom nego bez nje. Lakše te primijete.

Jeste li ikad dobili prijetnje?

Izravno ne, ali svi mi svećenici i biskupi smo ugroženi. Uvijek smo u opasnosti da nas ubiju ili otmu, ili da nas dignu u zrak. I ja sam doživio strahote. Jednom mi je automobil bio pogoden rafalima iz mitraljeza i spasio sam se čudom. Auto mi je bio izreštan, ali Gospodin me spasio. Druga dva ili tri puta dogodile su se eksplozije blizu moje crkve, ali zahvaljujem Bogu što sam umaknuo. U svakom

slučaju, imam veliko povjerenje i nadu u Gospodina i nastojim služiti svojoj zemlji, svojem narodu.

Postoje li još kontakti između kršćana i muslimana u Iraku?

Naravno, nikad se nisu ni prekinuli. Neki od njih još uvjek dolaze k nama, svakoga dana, samo zato da bi nam zajamčili da su i oni za nacionalno pomirenje. Shvaćaju i shvaćamo da samo na taj način možemo napredovati.

Što mogu učiniti kršćani cijelog svijeta za kršćane u Iraku?

Prije svega senzibilizirati one koji su na vlasti da se u Iraku doista promovira mir, da se savjeno radi za pomirenje. Sve to trebaju učiniti brzo, jako brzo. Kasnije moraju senzibilizirati za dijalog među

državama i među narodima, također i među etničkim skupinama. Naravno, mogu i moliti. A ako mogu uputiti neku konkretnu pomoć, neka je upute pravim kanalima. I konačno, treba prestati misliti da su kršćani na strani okupatora: to je pogrešno mišljenje.

Benedikt XVI. i Irak...

Svaka njegova intervencija je dobrodošla. Ohrabruje nas kao nitko drugi. Jako smo mu zahvalni kada zahtijeva mir, sigurnost i poštivanje ljudskih prava u Iraku.

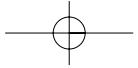
Nada?

Nikad ne umire. Živimo s nadom i od nade. Nije lako zamisliti rješenja u kratkom roku, ali Bog može sve, pa se zato i dalje nadamo. Nastojim živjeti sam u sebi bratstvo i prenijeti ga izvan sebe, kako ne bismo više bili fanatici, bez razlike između kršćana i muslimana. Treba ljubiti sve, dati svima, pomagati svima. Mnogi muslimani dolaze moliti milost pomirenja u naše crkve. Mole se Mariji.

Žena i kćer jednoga od tri pratitelja nadbiskupa mons. Rahhoa, koji su ubijeni u otmici, za vrijeme pogreba u Mosulu

UKRATKO

PUTOVI dijaloga /4

DIJALOG MEĐU RELIGIJAMA za bratstvo među narodima

U današnjoj dubokoj svjetskoj preobrazbi društva koje postaje višekulturalno i viševjersko, uz pojavu novih fenomena ksenofobije, vjerske nesnošljivosti i straha od sukoba civilizacija, Pokret fokolara se zalaže poticati dijalog među religijama, kako vjerski pluralizam čovječanstva ne bi bio razlog za podjele i ratove, nego doprinos povezivanju ljudskoga roda.

Na razini duhovnosti dijalog se pokazuje osobito plodan. Uvjerjenje koje se učvrstilo u ovim desetljećima dijaloga jest da sljedbenici drugih religija očekuju od nas kršćana nadasve konkretno svjedočanstvo ljubavi koju crpimo iz evanđelja. Nije slučajno da je svakoj religiji zajedničko Zlatno pravilo: "Čini drugome što želiš da drugi tebi čini". Življnjem Zlatnog pravila ostvaruje se ozračje uzajamne ljubavi u kojemu je moguće uspostaviti dijalog. Dijalog zahtijeva *poistovjećivanje s drugim, tj. živjeti drugoga*. To nije samo stav dobrohotnosti, otvorenosti i poštovanja, nego praksa koja zahtijeva da budemo potpuno prazni od samih sebe kako bismo se poistovjetili s drugim, kako bismo 'ušli u kožu drugoga' i shvatili što za njega znači biti musliman, hinduist ili budist.

Učinak takvoga stava je dvostruk. Nama pomaže da se inkultuiramo te tako upoznamo religiju i način izražavanja drugoga, a drugoga priprema na slušanje.

Tako možemo preći na 'navještaj s poštovanjem', kada ćemo zbog iskrenosti prema Bogu i samima sebi, ali i prema bližnjemu, reći kako naša vjera gleda na temu o kojoj se

govori, a da time ništa ne namećemo, bez sjene prozelitizma, samo iz ljubavi. Tako se raste u uzajamnom poznavanju.

Učinci dijaloga

Učinak dijaloga u takvom duhu jedinstva nije sinkretizam, nego otkriće vlastitih vjerskih korijena, onoga što nas povezuje. To je živo iskustvo bratstva. Njime jača zajedničko zalaganje da budemo tvorci jedinstva i mira, osobito tamo gdje rasno i vjersko nasilje i nesnošljivost nastoje stvarati raskol između društvenih sastavnica. Cvatu i značajna zajednička humanitarna ostvarenja.

Ostvaruje se ono što je zaželio papa Benedikt XVI. i drugi vjerski vođe: "Ako zajedno uspijemo istrgnuti iz srdaca osjećaj mržnje, usprotiviti se svakom obliku nesnošljivosti i oprijeti se svakom očitovanju nasilja, zauzaviti ćemo val okrutnog fanatizma koji dovodi u opasnost život mnogih osoba, sprječavajući napredovanje mira u svijetu. Zadatak je težak, ali nije nemoguć. Vjernik zna da, usprkos svojoj krhkosti, može računati na duhovnu snagu molitve" (Benedikt XVI., Köln, susret s muslimanskim zajednicama, 20. kolovoza 2005.)

Važan događaj

Godine 1977. Chiara Lubich nalazi se u Londonu da bi primila nagradu Templeton za napredak vjere. Govori o svom iskustvu pred ličnostima raznih religija. Nepredvidivo je i neposredno živo zanimanje ličnosti raznih religi-

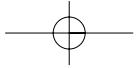
ja prisutnih u dvorani Guild Hall.

Od tada je međuvjerski dijalog postao jedan od ciljeva Pokreta: "Odmah sam primijetila – kaže Chiara – da sve to ukazuje na preokret koji trebamo učiniti u našem Pokretu. Razumjela sam da se moramo usmjeriti prema osobama drugih religija, puštajući da nam Duh Sveti pokaže što i kako."

Od 1994. Chiara Lubich je jedna od počasnih predsjednika Svjetske konferencije religija za mir (WCRP). Od 1979. predstavnici Pokreta sudjeluju na svjetskim skupštinama WCRP-a i na lokalnim susretima.

Formacija za dijalog

Sjedište stalne škole za međuvjerski dijalog je u gradiću Tagaytay (Manila, Filipine), središtu susreta za širenje duhovnosti u Aziji. Druga škola za dijalog ima sjedište u gradiću Luminosa u SAD. Da bi se potaklo uzajamno upoznavanje svake se godine ličnostima raznih religija zauzetih za dijalog i mir dodjeljuje "Nagrada Luminosa".

PUTOVI DIJALOGA /4

Proširenost

Zbog opće proširenosti Pokreta, dijalog je danas otvoren sa svim osnovnim religijama svijeta, i to ne samo s pojedinim sljedbenicima ili vjerskim vođama, nego i s vođama i sljedbenicima velikih pokreta, kao što je laički budistički pokret Risho Kosei-kai koji broji 6 milijuna pripadnika, *American Society of Muslims* (SAD) s preko 2 milijuna sljedbenika, *Swadhyaya Family* (Indija) koji zahvaća 8 milijuna pripadnika, većinom hinduista.

Preko 30 tisuća sljedbenika drugih religija, koliko je to moguće, žive u duhu Pokreta fokolara i zalažu se surađujući u ostvarivanju njegovih ciljeva.

MUSLIMANI

Kontakti s muslimanima počeli su šezdesetih godina u Alžiru i umnažali se na raznim stranama svijeta. Od samih početaka duboko nas je dirnula njihova vjera u jednoga, milostivog i milosrdnog Boga, potpuno predanje volji Božjoj, kao i njihovo shvaćanje Isusa i Marije.

Danas je više tisuća muslimana u kontaktu s Pokretom

fokolara u cijelome svijetu. U duhovnosti jedinstva oni pronađe poticaj za dublje poniranje u srce muslimanske duhovnosti. Mnogi od njih pripadaju Pokretu fokolara.

Time se između kršćana i muslimana, neovisno o različitostima, stvara duboko bratstvo, ukorijenjeno na zajedničkim velikim vrjednotama. To bratstvo ne ukida različitosti, naprotiv, čini ih elementima uzajamnog obogaćenja i otvara ih dubljem shvaćanju bogatstava jednih i drugih.

Prijatelji muslimani zalažu se da budu mostovi jedinstva i mira, osobito tamo gdje zbog netolerancije dolazi do sukoba i nasilja.

Važniji događaji

1992.-2002. - U Castelgandolfu počinju međunarodni susreti muslimana prijatelja Fokolara, kako bi produbili duh jedinstva Pokreta. Ponovit će se godine 1994., 1998. i 2002. Na posljednjem susretu okupilo se preko 200 muslimana iz 24 zemlje. "Ljubav prema bliznjemu u kršćanskoj i u muslimanskoj tradiciji" bila je središnja tema. Iskustvo koje su doživjeli potaklo je mnoge da kažu: "Ovdje nismo samo prijatelji, nego braća i sestre!"

1997. - Otvara se nova stranica u odnosima između kršćana i muslimana u Sjedinjenim Američkim Državama. Prvi put jedna žena – bjelkinja, kršćanka i laikinja – Chiara Lubich na poziv W.D. Muhameda (tadašnji vođa Muslim American Society i jedan od predsjednika WCRP-a), govorio o svojem duhovnom iskustvu u povijesnoj džamiji 'Malcolm X.' u Harlemu pred 3000 afroameričkih muslimana.

2000. - U studenom Chiara se nalazi u Washingtonu na velikom skupu 5000 kršćana i afroameričkih muslimana. Za duhovnost Fokolara zanima se 40 džamija u

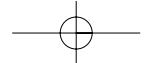
raznim gradovima SAD-a. Od tada se učvršćuje i širi iskustvo bratstva u raznim američkim gradovima, što dobiva osobitu važnost nakon terorističkog napada 11. rujna 2001. Afroamerikanci otkrivaju vlastito dostojanstvo, a kršćani bogatstvo njihove vjere i kulture. Započinje put prodbujivanja zajedničkih točaka između duhovnosti jedinstva i islama.

2005. - I. Simpozij za islamsko-kršćanski dijalog Pokreta fokolara pod naslovom "Tko je Bog za nas" održava se u Castelgandolfu od 24. do 27. travnja. Sudionici odlaze na prvu generalnu audijenciju Benedikta XVI. Okupljeni muslimani došli su iz 33 zemlje, među kojima iz Alžira, Turske, Jordana, Pakistana i Indonezije, te raznih europskih zemalja, iz Kanade, SAD, Brazila, itd.

2006. - Pod naslovom "Od svake prepreke učiniti odskočnu dasku" održao se **dan posta i molitve za mir**, 20. listopada, posljednjeg petka mjeseca Ramadana.

2007. - Simpozij za uži krug priredio je Centar za međuvjerski dijalog Pokreta fokolara s 13 prijatelja muslimana najznačajnijih usmjerenja u svijetu, u Castelgandolfu od 23. do 26. travnja. Sjetili su se i desete obljetnice posjeta Chiare Lubich džamiji Malcolm Shabazz u New Yorku, koja je tih dana obilježena i u SAD, Harlemu i Chicagu.

POEZIJA

RADOST

Ja mislim često na svoju molitvu,
čini se nevješta pa mi pomozi.
Dok jurim kroz dan na mnoga mjesta
stavitiću kamen na jednoj nozi.

Neka mi nogu kaže: „Usporti –
da bi kraj tebe koračo On!“
Tako će u spjet prigušit buku
da bih ti čula u srcu zvon.

Znam, Ti se uvijek želiš oglasiti,
a čim te čujem osmijeh je tu!
Ne daj mi s lica ugasiť radost,
svima bih dala upravo nju!

MILOST

Kasna je večer, Ti i ja sami...
Zbilja sam ništa, a Ti si sve!
Hvala ti, Oče, za ovu ranu
jer skrila sam se baš iza nje.

stavih je mirna Njemu u srce,
ne bolji više – tu nađoh lijek.
Na drugoj strani naslanjam glavu,
tu će na križu ostati vijek!

Kad sutra svane, kad dan zažuti,
tražit će opet, a ti će znati
da sve je milost, a u tom 'sutra'
Ti ćeš je, Oče, opet mi dati!

HVALA

Tu sam da Ti kažem... a šutim.
Dovoljno mi je to što si tu!
Kao da sjedim do Tvojih nogu,
kao da pogledom sad tražim Nju.

A ona stoji i čuva Zemlju,
s plašta joj se svjetlučanje toči,
Diše... živi za svaki život
I to mi vraća suzu u oči

Hvala ti, Oče, za tu blizinu
i za sve što je Majka nam dala!
U ime onih što samo prodru
zbunjena će ponavljat': hvala!

GOVOR NEBA

слушај, to govori nebo
u ovoj jeci dok zvono tuče...
слушај, stani bar na trenutak
i pusti da te nebo povuče.

слушај, to zvuci u slapu padnu
i dusu ti se u njima kupa...
Koje li radosti ako jednom
svi tamo gore budemo skupa!

PROVIRIH

Provirih sada u svoje srce
i zagledam se: što li je tamo!
Da li vidim korov u ovom trenu
ili su možda to sjene samo!

Sve što je tamno izbacit će,
nek' to odnese vjetar što puše,
a tij, andele, raširi krila
dok si na strazi kraj moje duše!

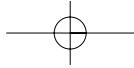
S TOBOM

Kako je lijepo u društvu s Tobom,
kao da se u tren zaustavi vrijeme!
Kad ti povjerim sve po redu,
šutim i slušam Tvoje teme.

A Ti si uvijek isti a nov,
pouzdanje, utjeha i sigurnost dode.
Nema problema kojeg ne dopustiš
i nema onog koji ne prode!

sa novom bitkom ti me ojačaš,
kod nove boli bivaš još već i,
kada ti pričam ti blago kažeš:
„Meni se uvijek može sve reći!“

Pavica
Sajfert

RAZONODA

Riješite rebus i dobit ćete ime jednog časopisa:

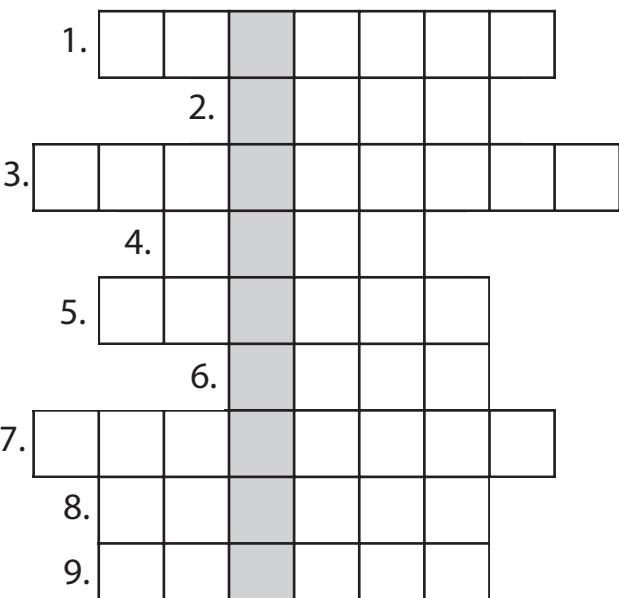
.....

Riješite rebus i dobit ćete jednu od tema na Sportmeetu:

Tihana Biskup

Anastazija Ovčar

1. Plod od kojeg se proizvodi zdravo ulje
2. Životinja šarenog, polukružnog i velikog repa
3. Naziv za životinje koje žive u vodi
4. Prijevozno sredstvo
5. Popularno žičano glazballo
6. Tama
7. Naslage vječnog leda na planini
8. Metal koji se dobiva za osvojeno drugo mjesto
9. Cjelovit

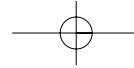
Pronađi četrnaest imena spomenutih u Bibliji u sljedećoj osmosmjerki!

D	A	V	I	D	I	E	J	A	I
O	R	I	S	E	S	K	A	D	Z
M	U	R	U	R	U	A	K	U	A
O	T	A	Z	I	S	N	O	J	K
J	A	N	A	O	U	I	V	A	N
S	P	O	N	M	A	R	I	J	A
I	R	M	A	P	E	T	A	R	S
J	I	A	B	R	A	H	A	M	A
E	D	E	H	E	R	O	D	A	R
J	U	D	I	T	A	R	U	S	A

IZ PRIRODE

I KAMEN
RAZMIŠLJA

(Riješenja sa stranice 42: Sportmete; Osmosmjerka: David, Ivan, Marija, Peter, Abraham, Herod, Judit, Šara, Jakov, Ius, Rute, Mojsije, Ana, Jude; Rebust: Rukomet, Novi svijet)

Zakon svih zakona

**Ljubav je zakon svih zakona,
najveća vrjednota,
načelo i sažetak svih vrjednota;
ljubav je sposobna ponovno
izgraditi zajednicu, ostvarujući
ono jedinstvo među građanima
koje je bitna prepostavka
svakog suživota.**

(Chiara Lubich)

